

STUD  
MIR  
NOVO

RAZ

VETA MAJDO GASARIJEVO

## DOLG SKUPNOSTI DO BORCEV

Namen vsake družbene akcije, vsakega našega dejanja mora biti človek. Pri tem nimamo v mislih abstraktnega človeka. Mislimo na konkretno ljudi, delavce v tovarnah, kmete-zadružnike, intelektualce, ki si čedalje bolj ustvarjajo pogoje svojega življenja sami. Proizvajalci in upravljalci v delovnih organizacijah in komunah prevzemajo nase tudi skrb za tiste, ki so nekdaj dajali več, kakor so zmogli, danes pa so poše njihove moči. Ta skrb ne izvira iz nekakšnega cenenega človekoljubja ali sentimentalnosti. Ta skrb je dolg skupnosti. To je morača nove družbe, družbe, v kateri čedalje bolj prevladujejo odnosi, ko postaja človek človeku resnično človek.

Skrb za nekdanje borce in njihove svojce je tudi doslej prevevala vso našo skupnost. Toda ta skrb pogosto ni našla poti – vsaj ne v zadostni meri – do slehernega borca, sivolase partizanske mamice, partizanske vdove in drugih, ki so se iz objektivnih vzrokov znašli v gmotnih, zdravstvenih in drugačnih težavah. Naša zakonodaja, ki je že doslej izražala veliko skrb za ureditev razmer borcev in njihovih svojcev, ni mogla upoštevati vsega posameznega primera. Nemalokrat je ta ali oni predpis zaostajal za tokom življenja. In – moramo priznati – pogosto smo resnično pozabili na človeka. V svoji preveliki zaverovanosti v številke, odstotke, plane in podobno smo včasih pozabili, da so za vsem tem ljudje in da vse to ni samo sebi namen. Kdaj pa kdaj se tudi nismo zavedeli preproste resnice, da človeka ni mogoče zajeti v številke in povprečja – brez ostanka. Napake, ki smo jih delali, je treba popraviti. Toliko smo že bogati, da bomo zmogli potrebna sredstva, in toliko smo napredovali v razvijanju novih odnosov, da nas mora prežemati občutek, posluh za težave človeka, zlasti še za človeka, ki se je bojeval zato, da bi postal ta svet bolj človeški.

Ker je na našem področju doživljalo narodnoosvobodilno gibanje izredno razmah, se to nujno kaže tudi v velikem številu borcev in aktivistov. Okrog 12 odstotkov vsega prebivalstva je včlanjeno v borčevskih organizacijah. Ce je pri nas več problemov, je vzrok v prešibkih materialnih temeljih, ki se kljub napredovanju po vojni niso mogli tako okrepliti, da bi lahko uspešno in učinkovito rešili pereče probleme borcev NOV sami. To pa seveda nikakor ne pomeni, da smo tisto, s čimer smo razpolagali, zmeraj dovolj uspešno obrnili v prid človeka.

### Komisija za vprašanje borcev ustanovljena

V zadnjem številki smo poročali, da je izvršni svet

ustanovil komisijo za borce z nalogo, da podrobneje prouči probleme borcev in skupaj z drugimi činilci najde najboljše možnosti za njihovo učinkovitejše reševanje. Za predsednico so imenovali članico izvršnega sveta Majdo Gaspari, ki se je ljubezni odzvala naši prošnji za razgovor o najvažnejših nalogah komisije. Priložnost smo izrabili tudi za to, da bi opozorili na posebnosti problematike našega področja.

Predsednica Majda Gaspari je v začetku razgovora povedala, da je bila prejšnji dan prva seja komisije, kjer so se med drugim dogovorili, da bodo člani obiskali občini Črnatelj in Metlico. Namen tega obiska naj bi bil, da bi se na kraju samem seznanili s problematiko borcev in njihovih svojcev. Zanimali se bodo, kateri problemi so najbolj pereči, kaj so v občini že sami rešili in česa niso zmogli, ker ni na voljo zadostnih materialnih možnosti ali pa iz drugačnih vzrokov. Ob tej priložnosti se bodo pogovorili tudi o tem, čem in kolikšna bi morska (Nadaljevanje na 5. strani)



Nikolaj Pirnat:  
Vstaja

## 22. julij - naš večni praznik

»Zlom Jugoslavije in prvi tedni okupatorskega nasilja so bili izredno poučna preizkušnja za slovensko ljudstvo. Ta preizkušnja je do tal podrla vso ogabno antisovjetsko in antikomunistično stavbo laži in klevet, ki so jo v potu svojega obraza zgradili tintni kuliji iz tabora naše protljudske reakcije. Slovensko ljudstvo je tedaj ne le na lastni koži doživel, ne le pravilno ocenilo polom politike slovenske reakcionalne gospode, kakršnega so komunisti že davno napovedovali, marveč tudi odločno stopilo na edino mogočo pot svoje osvoboditve...« Tako je zapisal tovarš Edvard Kardelj konec avgusta 1941 v 2. številki »DELA«. To je bil začetek prebujanja, ko se je vse ljudstvo enkrat za vselej odločilo, da postane iz naroda hlapcev in sužnjev narod junakov in svobodnih ljudi. Odtej dalje nismo več čakali, da bi svoboda prišla sama: s samostojno akcijo smo podprli veličastno borbo Rdeče armade in vseh antifašističnih sil v Jugoslaviji in na vsem svetu.

Iskreno in do kraja je Komunistična partija pozvala na vse ljudski odpor proti okupatorjem. Po zlomu in izdajstvu vseh strank je ostala edina, ki je dvignila iz blata in prahu narodovo zastavo in ga popeljala v krvav, trd, neusmiljen, a edino pravilen in pravičen boj za nacionalno in socialno osvoboditev. V vrstah Osvobodilne fronte, KP, partizanskih enot in v širokem zaledju aktivistov po vsej domovini smo globoko razumeli pesnikove besede:

»Iskal sem se in — v vaših rovih našel. Ob pesti pest! Zatirani, med vami! Vi ste umili s težkimi rokami mi laž z oči. Kdor z vami gre — ni zašel...« V nas se je prebudila puntarska kri Matije Gubca, združena s širokim internacionalnim proletarskim duhom: DELAVCI VSEGA SVETA — ZDRUŽITE SE! Izbojevana zmaga je bila sad žlahite domače krvi, znoja in žrtev vseh jugoslovanskih narodov. Med vojno, po njej in danes lebde pred nami besede tovarša Tita: »Braniti moramo našo največjo pridobitev, bratstvo in enotnost naših narodov, ker nam le to omogoča nadaljnjo ustvarjalno pot naprej, ustvarjanje močne socialistične skupnosti in srečnejšega življenja naših ljudi...«

Zato je 22. julij svetel praznik herojske preteklosti slovenskega ljudstva in praznik radostne sedanjosti, ko ponosni in veseli vedno znova ugotavljamo, kako nesluteno velik napredek smo v bratski skupnosti jugoslovanskih narodov dosegli v teh kratkih dveh vojnih desetletjih. Vse, kar v duhu nove ustave in poglobljenih medsebojnih odnosov neposrednega samoupravljanja delamo in ustvarjammo iz dueva v dan, je nadaljevanje poti, na katero smo stopili 22. julija 1941.

## Brežiška občina v pripravah pred 20-letnico Kozjanskega odreda

Občinski odbor Zveze borcev NOV v Brežicah sodeluje letos pri številnih proslavah v počastitev 20-letnice ustanovitve Kozjanskega odreda. — Oba dosedanja praznika, 4. in 22. julij, sta bila ponekod že posvečena spominu hrabrih borcev na Kozjanskem. Občinski odbor ZB je skupno z občinskim komitejem ZMS na

dan borcev organiziral pochod mladine na Silovec. Nekdanji partizani so pripovedovali mladim fantom in dekletom o ustanovitvi odreda in o njegovih borbenih akcijah. Krajevna organizacija ZB Artilicie pripravlja 22. julija pochod na Boč, kjer je padlo precej borcev z brežiškega področja. Teden od 8. do 16. avgusta je namenjen športnim prireditvam. Na tekmovanjih rokometnih in nogometnih društev v Brežicah bodo sodelovale ekipe iz občin Šentjur, Laško, Smarje, Sevnica Krško in Brežice.

### Trebanjska občina bivšim borcem

Pomanjkanje stanovanj dela hude skrbni na splošno vsem občanom ljubljanskega okraja, vendar je trebanjska občina ena tistih, ki se morejo zaradi objektivnih težav manj posvečati temu vprašanju. Zlasti za bivše borce in invalide iz NOV je vedno primanjkovalo stanovanj. Skupaj občina trebanjske občine je na zadnji seji sklenila, da bo najaje 30 milijonov dinarjev posojila ter tak priskrbela stanovanja vsaj najbolj potrebnim borcev. Na seji so se poudarili, da bi morale temu vprašanju posvečati večjo pozornost tudi gospodarske organizacije.

## Vreme

od 21. do 30. julija

Močnejši dež in ohleditev se pričakuje okrog 24. julija in v razdejbu med 27. in 29. julijem. V ostalem pretežno sončno, a vseskozi nestalni s negotimi plohami ali nevlhčimi.

Dr. V. M.



»Biti moramo sposobni pomagati vselej in vsakomur, kadar je to potrebno,« je poudarila tov. Majda Gaspari v razgovoru o perečih problemih borcev naše revolucije

## Škodljiva anonimnost

Skodljivo je birokratsko pojmovanje, ki v Zvezni komunistov in v njeni vodilni vlogi vidi samo zunanjji faktor, ki deluje od zgoraj, v članu Zveze komunistov pa človeka, ki je poklican, da predpisuje, kaj je socialistično in kaj ni.

Iz smernic za predkongresno aktivnost ZKJ

O tem smo že pisali. Pa je treba še. S tem seveda ne mislimo, da je tako birokratsko pojmovanje splošen pojav. Tako hudo spet ni. Tako pojmovanje se omejuje le na izjeme, ki pa so tudi dovolj škodljive, da je treba paziti na njem. Tu pa tam so namreč še primeri, da poskušajo posamezni komunisti delovati kot činitelj, ki od zunaj vse-

## NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

Ijube že vnaprej pripravljene sklepe oziroma rešitve. Tak je bil primer nekega sekretarja osnovne organizacije, ki je pojmoval svojo vlogo v smislu nekakšnega razsodnika, ki presoja, kaj je dobro in kaj ni, namesto da bi to prepuščal samoupravnim organom v kolektivu, sam pa bi se znotraj teh organov boril za najboljše rešitev. Prav tako bi se moral sekretar zavedati, da uspešno delo osnovne organizacije ni vprašanje prestiža, kdo bo imel odločilno besedo — ali on ali direktor. Treba pa je priznati, da se nesoglasja niso sprevrgla v osebna obračunava na. Sekretar je po daljsem prepravljanju samokritično priznal nekatere zmote v pojmovanju svoje vloge.

Taka samokritika pa, žal, ni zmeraj prisotna pri nekaterih članih Zveze komunistov. Pogosti so še primeri pretirane občutljivosti, nesamokritičnosti. To je nekakšna razvada, katere bistvo je anonimnost. Nikogar imenuj, na nobenega komunistega ne pokazati s prstom, in to predvsem zato, da ne bi s tem povzročili hude krvi in da se ne bi komu zamerili. Posledica take prakse je

mačen boj proti slabostim v lastnih vrstah, poln kompromisov in obzirov. Rezultati takega boja so zelo pičili.

V nekem kraju so pripravili teze za konferenco Zveze komunistov. Nekateri so se takoj začeli razburjati, češ zakaj so navedeni v tezah konkretni primeri slabosti, ali ne bi bilo bolje, da bi konkretnosti izpustili in ostali samo pri načinu itd. Tako stališče ni pravilno. Komunisti si moramo vselej pogledati iz oči v oči. V neprizanesljivi, toda principialni in nič osebni kritični razpravi si moramo bistri pogledi in konfrontirati stališča. Konstruktivna kritika ne sme biti razlog za osebna nesoglasja. Kritika, če je zares dobro namerna in konstruktivna, ni imela namena nikogar žaliti, nikomur škodovati, temveč pomagati, svetovali, popravljati. Naroč pa s tem, če smo prizanesljivi, pretirano popustljivi, kar se kaže v tem, da spregledamo napake posameznikov, nikomur ne pomagamo, ampak prej škodujemo, ker zavestno dopuščamo, da se pomanjkljivosti še naprej špirijo in razširajo, namesto da bi izginile iz življenja in dela komunistov.

Ostajati samo pri splošnem ugotavljanju negativnosti, ne da bi imeli pred očmi tudi konkretna manifestacija teh slabosti, pomeni — nič storiti. Ob splošnem ugotavljanju napak se pogosto tisti posamezniki, ki delajo napak, ne čutijo prizadete, ker imajo — kot pravimo — debelo kožo. Pri takih zadevah samo konkretna kritika, ki pa si je seveda ne žele. Dokler jih pustimo na miru, se ne bodo nič razburjali, če le ne bomo prekoradili okvira načelne kritike in ako ne bomo pokazali s prstom nanje. Bržko pa storimo to, začenjevo vik in krik, če da jih osebno napadamo, da imamo slabje namene in podobno. Tako pojmovanje kritike seveda ni v skladu z likom pravega komunista.

Zgodi se tudi, da na veliko govorimo o napakah drugje, pri sosedu, denimo v sorodnem podjetju ali v sosednjem komuni, pred svojim pragom pa ne pometamo. Kdor dela, tudi greši! Ta znani rek, ki

Ameriška tragedija — bi lahko imenovali Goldwaterjevo zmago na konvenciji (skupščini) Republikanske stranke. Zdaj, ko se je osvobodil ves svet, Afrika, Azija, ko bi jo zadnje ure srednjeveškemu feodalizmu, doživljamo preporod arabskega sveta, skušajo napraviti konec kroničnem križam v Latinski Ameriki, se v Sovjetski zvezni vse bolj krepe demokratske tendence — zdaj skuša ameriški senator Goldwater, republikanski kandidat za Belo hišo, potisniti kolo zgodovine nazaj — v XIX. stoletje, tam, kjer je bilo, ko je v Ameriki še vladalo črno suženjstvo.

Tragično je to, da je povprečen Američan, z zelo dvomljivimi intelektualnimi zmožnostmi, zmagal na republikanski skupščini s tako prepričevalno večino. Svojega nasprotnika, guvernerja Scrantona, je dobesedno pogazil, ta je dobil komaj petinko glasov. Njegovih amandmajev (predlogov) k programu Republikanske stranke sploh niso vzel resno. Goldwaterjev aparat tudi ni glasoval o predlogih, ki so jih stavili nekateri bolj liberalno usmerjeni republikanci: Rockefeller, Romney. Njihovi predlogi so bili le glas vpijočega v puščavti.

In tako ima 56-letni senator Goldwater, bivši letalski general iz Arizone, že vstopnico za dirko v Belo hišo. Bo dosegel svoj cilj? Vsi, ki misijo v Evropi? Goldwater je ondan v razgovoru z urednikom nemške revije »der Spiegel« dejal, da je Nemčija izgubila obe vojni le zaradi slabega vojaškega vodstva!

Kaj bi rekli na to v Afriki? Goldwater je ondan glasoval proti zakonu o državljanstvenih pravicah, se

izraža globoko resnico, ima splošno veljavo, ker ga vsi priznavamo. To pa pomeni, da ne bi smelo biti konference, seje delavskega sveta, sestanka osnovne organizacije, posameznike, ki ne bi nkratki, ko ugotavlja svoje uspehe, odkrival tudi lastne slabosti, napake. Ali je res tako težko priznati pred občani, da tudi občinski može niso neznotljivi in da so ga v tem in tem primeru polomili? Kdaj pa kdaj je treba priznati, da do napake ni prišlo samo z radi objektivnih, temveč tudi zavoljo subjektivnih vzrokov. Sploh se je v naši vsakdanji praksi treba pogovarjati ne le o uspehih, ampak tudi o napakah. Ker pa se običajno pogovarjam o uspehih v konkretnem jeziku, storimo to tudi tedaj, kadar je govora o slabostih.

J.B.

pravi proti enakim pravicam za vse, bele in črne.

Kaj bi rekli v Aziji? Goldwater se zavzema za nadaljevanje vojne v Južnem Vietnamu, za krepitev antikomunistične fronte, za najbolj odločen nastop proti Kitajski, za pomoč kitajskim belim generalom na Formozi. Je tudi odločno proti Indoneziji. Goldwater je človek, ki bi takoj potegnil za petelin — je dejal

Atlantika, veliki business iz New Yorka nima več popolne oblasti v rokah, kapital ameriškega Zapada je bolj agresiven — in ta si je izbral za svojega zastavonoša Goldwaterja, človeka srednjih intelektualnih kapacetov.

Kar je značilno, je to, da je večina kandidatov glasovala zanj. Ce kritiziramo in obsojamo Goldwaterjeva stališča, moramo pomisliti tudi na to, da je zanj glasovala ogromna večina — torej deli ta večina njegove pogleda.

Je Amerika res utrujena, hoče novačloveka, tistega, ki govori v duhu Divjega Zapada? Ki obljublja, tistega, ki je prvi sposoben ustreliti? In sicer po logiki, zmaga tisti, ki prvi potegne. Tak je namreč covojski zakon. Toda ta zakon ne sme veljati v politiki, še manj pa v diplomaciji.

Res je, Goldwater govori neodgovorno. Morda malo pretirava, da bi tako pritegnil pozornost nase, potem, ko bo izvoljen — upajmo, da ne bo nikoli! — bo že govoril »parametnej«. Toda dejstvo, je, da je s svojim ekstremizmom prisilil zdaj tudi Johnsona, da gre počasneje v svojem programu naprej. Amerika bo šla zato sedaj od sredine spet bolj na desno.

Z njegovo nominacijo (določitvijo) za officialnega republikanskega kandidata, se je pravzaprav začela ameriška volilna kampanja. Po neki Gallupovi anketi bo za Goldwaterja glasoval vsak četrti kandidat. Toda ta anketa je bila pred konvencijo v San Franciscu.

Upajmo, da se anketa ni veliko zmotila!

## Sumljiva zmaga

o njem bivši ameriški veleposlanik v Južnem Vietnamu Cabot Lodge.

Kaj bi rekli v Evropi? Goldwater je ondan v razgovoru z urednikom nemške revije »der Spiegel« dejal, da je Nemčija izgubila obe vojni le zaradi slabega vojaškega vodstva!

Kaj misijo o njem na Vzhodu? Goldwater pravi, da je treba Vzhodno Evropo osvoboditi, pri tem na Števa države, eno za drugo, med njimi je tudi Ukrajina, je Armenija, so vse tri baltske države in celo vrsta drugih. Goldwater govori o berlinskem zidu, v Ameriki pa raste zid med belimi in črnimi!

To je ena stran medalje. Druga pa je nekaj drugačna. Goldwaterjeva zmaga ni bila slučajna, njegov aparat je delal štiri leta, zanj so se angažirali petrolejski kralj Texasa, monopolji Kalifornije, zanj je provincialni ameriški Srednji Zapad.

Težišče Amerike se vse bolj pomika proti zahodu, proč od obal

## KRATKE IZ RAZNIH STRANI

Johnson se je odločil za Mansfielda? Johnson je, kot po rodu ameriška revija Newsweek, sklenil, da bo Mike Mansfield kanclifiral na listi demokratov za podpredsednika ZDA. Je tako R. Kennedy izpadel in kombinacije za podpredsednika? — se sprašujejo njegovi prijatelji. Mansfield je izdržal Montana, ta glasuje navadno za republikance.

Sihanuk obišče Kitajsko in Indonezijo. Šef kambodske države Norodom Sihanuk se je v ponedeljek vrnil v Kambodzo. Kmalu bo odpotoval na obisk v Peking in Djakarto. Sihanuk si stalno prizadeva, da bi zahodne države zagarantirale neutralnost Kambodže.

Gospodarski sporazumi Bonnem. Jugoslavija in ZR Nemčija sta sklenila vrsto gospodarskih aranžmajev, ti bodo omogočili znatno povečanje našega izvoza v Zahodno Nemčijo. Med pogajanjem v Bonnu so govorili tudi o edinstveni nazivni tudi o

Mikajan predsednik Vrhovnega sovjeta. Prvi podpredsednik sovjetske vlade Anastas Mikojan je postal sedaj predsednik Sovjetake zvezne — uradni predsednik predstavlja Vrhovnega sovjeta ZSSR. Leonid Breznev, ki je bil doslej na tem položaju, ne bo lahko posvetil izključno partskemu delu. Menijo, da ima 56-letni Breznev največ izglebov, da postane naslednik 70-letnega Hruščova.

Mehika predsednik Lopez Mateo je sklenil, da Mehika ne bo sedevala na konferenci ameriških držav v Washingtonu. Ta se je začela v torek. Mehika je odločno proti kakršemu kolikor pritisku proti Kubi.

Butler gre v Moskvo. Dne 27. julija bo obiskal sovjetski predstavništvo britanski zunanji minister Butler. Menijo, da ga bo sprejet

Praznik Poljske. V sredo so se začele vsej Poljski velike slavnosti v zvezi z 20-letnico osvoboditve Poljske. Na praznici so povabili tudi Hruščova. Uibratčia in Novotnega iz Češkoslovaške.

Čestitka s Kopaonika Za dan vstaje slovenskega ljudstva pošiljam iskrene pozdrave vsem članom ZZB, predstavnikom JLA in bralcem našega domačega lista. Ob tej priložnosti pozdravljam vse domače, prijatelje in znance. Ivan Požun iz Jelovca, zdaj vojak na Kopaoniku.

## TEDENSKI NOTRANJE POLITIČNI PREGLED

Nobena podražitev ne razveseli potrošnika, četudi je nujna. Toda trenutno nerazpoloženje se mora umakniti trezni presoji in spoznanju, da drugače ne gre. Že dlje časa smo pričakovali, da se bo nekaj takega mogočno zgodi, zlasti še, ker je bilo na dlanih, da obstoječe cene osnovnih kmetijskih predelkov niso v skladu s cenami v drugih gospodarskih panogah. To ni bilo spodbudno za kmetijske proizvajalce. Vsak pameten človek po mora vedeti, da čudež ni mogoč: obdržati cene kmetijskih pridelkov na sedanjih nenormalnih ravnih, obenem pa pričakovati povečevanje kmetijske proizvodnje. Ta stanje je imelo nameč za posledico to, da kmetijske organizacije niso ustvarjale dovolj skladov za lastno reprodukcijo in da so tudi osebni dohodki zaostajali za osebnimi dohodki v drugih panogah. Cena premoga se poveča povprečno za 10%. Povprečno zvišanje cen proizvajalcem premoga znaša okrog 360 din oziroma v zimskem času 430 din pri toni.

Elektrarne v proizvodnji izkazujejo 20 milijard din izgube (nove elektrarne, visoke anuiente, neusklađene cene električne energije s cenami drugih proizvodov). Z zvišanjem

## PODRAŽITEV — NUJEN UKREP

cene električne energije povprečno za 4,17 din pri kilovatni uri se bo vsaj delno izboljšal položaj elektrogospodarstva. Distributivna podjetja bodo izvedla podražitev postopoma, a najkasneje do 1. oktobra letos.

Uskladitev cen osnovnih kmetijskih proizvodov, premoga in električne energije s cennimi v drugih panogah gospodarstva bo omogočila, kot rečeno, izboljšanje pogojev gospodarjenja v teh gospodarskih vejah. Dohodki v kmetijstvu se bodo povečali za 140 milijard din v primerjavi z dohodkom 1963. Dohodki premogovnikov se bodo povečali za okrog 15 milijard din. Elektrogospodarstvu bo s tem ukrepom uspelo znižati izgubo elektrarn v proizvodnji za 8 milijard din.

Vse delovne organizacije morajo glede na spremembe cen zagotoviti delavcem in uslužencem povečanje osebnih dohodkov v višini 1500 din. V istem znesku se bodo povišale tudi pokojnine in invalidnine.

Otroški dodatki se bodo povišali za 600 din na otroka.

Pristojni organi so prejeli navodila o poostritvi družbene kontrole cen. Preprečiti bo treba vsak poizkus, da bi izkorisčajoč največje ukrepe — prišlo tudi do neupravičenega zviševanja cen.

Ob prazniku naših oklopnih enot je bila slovesnost na Vrhniku. Razen vidnih funkcionarjev so se slovesnosti udeležili tudi mnogi preživelci horci oklopnih partizanskih enot, ki so družno proslavili praznik z mladimi padniki JLA. Ob tej priložnosti je bila tudi razstava, posvečena razvoju oklopnih enot JLA v 20 letih njihovega obstoja.

Gradbišče zasavske ceste večkrat običajno vidni predstavniki javnega ne političnega življenja naše republike. Nedolgo tega je obiskal graditelje predsednik izvršnega sveta Viktor Avbelj. Te dni je bil na obisku pri brigadirjih mladinske delovne brigade ljubljanskega okraja Miha Marinko, ki so mu priredili topel sprejem. Visoki gost si je ogledal tudi preostali del trase. Nova cestna magistrala bo precej zmanjšala razdaljo med zasavskimi revirji in Ljubljano, s tem pa tudi z drugimi predeli Slovenije. Posebej je treba poudariti velik gospodarski pomen te ceste, saj je znano, da so revirji pomembno premogovno in industrijsko središče, ki je sedaj povezano s svetom s slabimi cestami.

V prvem pollettu je porastla industrijska proizvodnja v vsej Jugoslaviji za 18 odstotkov v primerjavi z istim obdobjem leta. Najbolj je povečana proizvodnja v elektroindustriji — za 38 odstotkov, v kovinski industriji za 28 odstotkov, v papirni industriji za 29 odstotkov, v industriji nekovin za 27 odstotkov itd. V letosnjem prvem pollettu se je povečala industrijska proizvodnja v Sloveniji za 14 odstotkov.

# Kolektiv KREMENA proizvaja in gradi

Kolektiv zaostaja v prvem polletju za osnovnim planom proizvodnje kremenovih peskov za 9 odst. Glavni vzroki za omenjeni izpad izvirajo iz izredno hudega in dolgotrajnega zimskega zmrzovanja ter zakasnele izgradnje druge etape flotacijske naprave v delovni enoti Ravno pri Raki in novogradnje pralnice za livarske peske v isti delovni enoti. Novoodprt peskokop na Malem Kamnu in ugodne razmere za eksplatacijo v ostalih peskokopih ter podvojena zmogljivost proizvodnje flotiranega, to je steklarskega peska, obetajo v drugi polovici leta občutno povečanje obsega proizvodnje. Pa tudi ugodne razmere in potrebe na domačem kakor tudi na tujem trgu silijo kolektiv k največjemu prizadevanju.

Prav v vseh proizvodnih enotah, t. j. v peskokopih, je eksplatacija v zimskem času ovirana in v času zmrzovanja tudi onemogočena. Iz tega sledi, da je proizvodnja kremenovih peskov sezonskega značaja in temu primerno je izpeljana tudi organizacija dela. Sezonski značaj proizvodnje rudnikov otežkoča tudi rešitev težkega problema — prehoda na 42-urni delovni teden. Vzdrževalne enote in skupne službe mnogo govorijo o skrajšanem delovnem času, toda prehod v rudnikih ni enostaven, saj bo ravno tod treba povečati proizvodnjo in čisti dohodek. Poleg sezonskega dela je treba upoštevati še tehnologijo proizvodnega procesa, razpoložljivo strojno opremo in karakter zaposlenih. Da bo lahko posamezna delovna enota prilagodila svoj delovni čas pogojem uspešnega razvijanja in gospodarjenja, ima podjetje v svojem programu štiri različne variente uvedbe skrajšanega delovnega časa, katere bo postopoma uvajala ob upoštevanju vseh zahtevanih kriterijev. Tako se bo uvedla najprej varianta nepreklenjenega štiriizmenskega obratovanja v delovni enoti Ravno.

Po perspektivnem planu podjetje se bo povečala proizvodnja kremenovih peskov, kvarcita in ognjavzdržnih mas od 101.000 ton v letu 1963 na 220.000 ton v letu 1970. Omenjeni porast proizvodnje narekuje razvojni program livarske in steklarske industrije. Povečanje obsega proizvodnje zahteva tudi temeljite spremembe glede prodaje proizvodov. Tržišče bo potrebo sistematično raziskati in se hitrej prilagajati zahtevam potrošnikov glede kvalitete in cene, kajti konkurenca je vedno hujša, ne le na tujih tržiščih, temveč tudi doma. Pri tem pa bo zahteval še posebno pozornost izvoz.

Podjetje ima izdelan koncept za nadaljnji razvoj rudnikov kremenovih peskov kakor tudi za financiranje proizvodov. Izdelan je dolgoročni plan eksplatacije posameznih nahajališč koristne rude substance s programom raziskovalnih del, s katerim bodo zajamčene zadostne rezerve v obstoječih in novih nahajališčih. Kolektiv razpolaga tudi že s popolnim investicijskim programom za izgradnjo tovarne siporesa, t. j. lahko tudi že s popolnim investi-izdelan na osnovi kremenovega peska ter predstavlja pomemben gradbeni material.

## Dosedanji sistem delitve osebnega dohodka ni spodbuden

Pozitivne ocene ne zaslubi dosedanji sistem delitve osebnih dohodkov v podjetju. Prejemi niso bili povsem objektiven odsev doseglih proizvodnih uspehov in kot taki tudi premalo stimulativni.

Osnovna startna postavka se v proizvodnih mesecih poveča za razmeroma visok odstotek

TA PROSTOR SMO ODSTOPILI KOLEKTIVU INDUSTRIJE IN RUDNIKOV NEKOVIN KREMEN, NOVO MESTO

(do 100% in več), ki je odvisen izključno le od doseganja akordnih postavk, t. j. od obsega proizvodnje. Za enak odstotek se povečuje startna

VSEM KMETOVALCEM NA SVOJEM PODROČJU, POSEBNO PA KOOPERANTOM IN DELOVNIKOM KOLEKTIVOM VOŠCI ZA 22. JULIJ

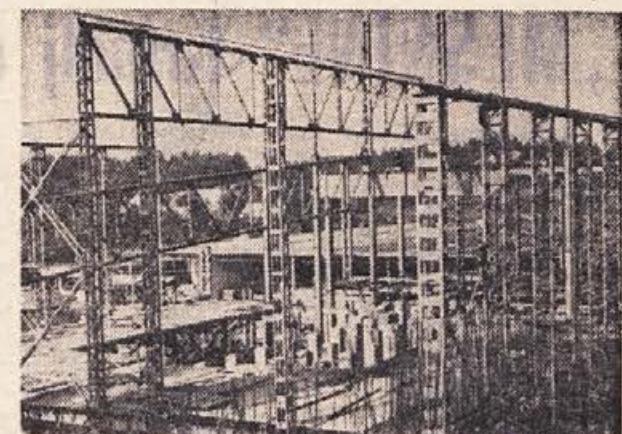
KMETIJSKA ZADRUGA DOBREPOLJE

varne ravnega stekla v Bršlju pri Novem mestu. Izgradnja te tovarne bo prava širokopotezna akcija podjetja za finalizacijo lastnih proizvodov kot surovinskih substanc, saj bo v prvi fazi obratovanja potrebovala letno nad 17.000 ton kremenovega peska in 4 tisoč ton dolomita.

V Jugoslaviji imamo danes le eno tovarno okenskega stekla in ta je bila zgrajena leta 1932 v Pančevu. Potrebe po ravnem steklu na domačem in tujem trgu na eni strani, na drugi strani pa bogati sloji kremenovih peskov ter zelo ugodna lokacija so narekovali izgradnjo omenjene steklarne v Novem mestu.

Gleda nove tovarne ravnega stekla je padlo že mnogo pribomb, če da bo tehnologija in oprema zastarela. Dejansko je znanih v svetu več sistemov izvlačenja ravnega stekla; tako je splošno znani in uporabljen starejši — sistem Foucault; od modernejših pa je zelo cenjen sistem Pittsburgh. Slednji je doma v Ameriki in podoben sistemu Foucault, vendar omogoča tehnološka ureditev taline preči lepšo površino steklenega traku in zaradi manjše valovitosti tudi boljšo optiko.

Strokovnjaki, katerim je bila zaupana naloga, da izdelajo investicijski elaborat za steklarne, so osnovali celotno investicijo na principu modernejšega tehnološkega postopka (Pittsburgh) in je bil tak investicijski program tudi potren. Ko je Jugoslovanska investicijska banka odobrila leta 1960 kredite za izgradnjo treh novih tovarn ravnega stekla v državi (v Lipiku, Tužli in Novem mestu), je v celoti odklonila odobritev za hodnih deviz. Zaradi tega smo bili prisiljeni opustiti misel o modernejši tehnologiji ter se prilagoditi sistemu Foucault, ki so ga sprejele vse vzhodnoevropske države. Tudi današnja tehnologija steklarne v Pančevu je osnovana naistem sistemu.



Se nekaj dni in topilnica v novi steklarni bo pokrita

## Zakaj povečan predračun stroškov?

Sprememba tehnološkega procesa je zahtevala spremembo strukture investicijskih postavk v pogledu strojnih naprav, dimenziij objektov in proizvodnih stroškov. Odločili smo se za izgradnjo dodatnega objekta brusilnice, s čimer se bo zmanjšala valovitost steklene površine in se tako oplemenitile zlasti debele steklene plošče (do 10 m/m). Vse to ter občutno povečanje stroškov gradbenih del in stroškov v zvezi z uvozno opremo je vplivalo na podražitev prvotnih predračunskev postavk in z tem celotnega investicijskega zneska.

## 96 odst strojne opreme je že v Novem mestu

Izgradnja tovarne poteka do sedaj povsem nemoten ter se gradbena in montažna dela odrejajo po predvidenem planogramu. Dosedanja vrednost investiranih del in opreme znaša skoraj dve milijardi dinarjev. Iz Poljske je že dospelo nad 4000 ton ali 96 odstotkov celotne pogojene opreme. Iz tega sledi, da je bilo treba prevzeti in uskladiščiti okoli 300 železniških vagonov in konstrukcij, šamotnega materiala in strojnih delov. Velika hala, v kateri bo rezalnica stekla, skladišče, embalirnica, delavnice, obratne pisarne, laboratorij in sanitarije, meri 8300 kvadratnih metrov in je že dograjena. Montaža jeklene

konstrukcije topilnice ter gradbena dela objektov zmesarne in energetike so v zaključni fazi.

## Marca 1965: prve plošče okenskega stekla

Objektivne razmere nakazujejo, da se bodo pojavile na našem trgu prve plošče okenskega stekla v mesecu marcu prihodnjega leta.

Za proizvodnjo peskov podjetje zaposluje primerno število visoko strokovnega kadra, slabše pa je s srednjim kadrom. Mnogo bolj problematično je vprašanje kadra za novi obrat tovarne ravnega stekla. Nujno potrebeni strokovni delavci so na praksi v tovarni ravnega stekla v Pančevu ter v odgovarjajočih steklarnah v Pančevu. Dobili smo kredit za stanovanjsko gradnjo in tako bomo lahko še letos nudili strokovnjakom in stanovanj.

Poleg ostalih neprilik pa se je pojavila še ena nevšečnost v kolektivu je še vedno čutiti odpor do strokovnjakov, kar se kaže zlasti v prizadavanjih za nepopoljno stimuliranje. Rešitev, tega vprašanja bo nujna naloga organov samodržavljanja, kajti brez spodbujnih in prizadavnih strokovnih delavcev tudi kolektiv »KREMENA« ne bo kos svojemu obsežnemu programu razširitve proizvodnje peskov ter finalizacije proizvodov, kakršnega si je začrtal v svojem 7-letnem perspektivnem planu.

Pb.

**Novomeško podjetje KREMEN je s svojimi obrati v Birčni vasi, Globokem pri Brežicah, Krmelju, Mirni, Mokrem polju, Novem mestu in Ravnem povečalo obseg proizvodnje v letošnjem prvem polletju v primerjavi z lanskim za 5 odstotkov, po vrednosti pa za 3,5 odst. Storilnost dela se je v tem času dvignila za 3 odst., osebni dohodki pa za 9 odst.**

seženemu uspehu. Posledica tega je, da je bilo od vseh izvršenih dnin v prvem polletju po učinku le 56 odst. Pošembna komisija pripravlja sedaj predlog izpopoljenega sistema nagrajevanja, ki bo osnovan na dopolnjeni analitični oceni delovnih mest. Člani delovnega kolektiva bodo bolj stimulirani za dobro spodarjenja posamezne delovne enote, obrata in vsega kolektiva.

## Nova steklarna: največji načrt in bodočnost KREMENA

Najtežja naloga, ki jo ta čas rešuje kolektiv »KREMENA«, je dokončanje nove to-

# „MESNINE“ Krmelj obeta 380 milijonov prometa

**Vsek dan 8 ton mesa in 2 toni mesnih izdelkov – Iz starega mlina je zrasel moderen mesarski obrat – Kmetijska zadruga Krmelj prilagaja izgradnji klavnice tudi lastno kmetijsko proizvodnjo, predvsem pa krepi živinorejo**

Ljubljano. Tako so torej prisli na misel, da bi odkupili porušeno zgradbo nekdanje žage in mlina v Krmelju in jo adaptirali. Takrat so predvidevali manjšo, zmogljivost klavnice, kot so jo zgradili kasneje.

Poslopje so kmalu nato res odkupili in ga začeli obnavljati v lastni režiji. S sredstvi zadruge so ga dogradili do strehe. Kmetijska zadruga je z zgradbo vred kupila tudi posestvo, na katerem sta stala mlini in žaga, in tako prenesla nase tudi zemljiške pravice. Obrtniška dela je prevezlo Splošno gradbeno podjetje Grosuplje. Hladilne naprave je izdelala Elektromehanika iz Ljubljane, trans-

portne naprave pa Metalna iz Krmelja.

Večino sredstev za investicije je kmetijska zadruga ustvarila sama, v glavnem iz dohodkov ostalih obračunskih enot in s prodajo lastnih osnovnih sredstev. 12 milijonov je posodilo za gradnjo trgovskega podjetja »Mercator« iz Ljubljane. To podjetje je poslovni partner zadruge, ki odkupi za svoje poslovalnice okoli 80 odst. mesa in mesnih izdelkov v okviru sedanjih kapacetov obrata »Mesnine«.

## V hladilnicah imajo dovolj prostora

Zmogljivost nove klavnice je 8 ton mesa in 2 toni mes-

nih izdelkov dnevno. Trenutno te kapacitete še niso povsem izkoriscene, ker na tržišču primanjkuje živine.

Neurejene odkupne cene to pomanjkanje še povečujejo. — Klavnica kmetijske zadruge v Krmelju ima tudi lepo urejene hladilnice s precejšnjimi zmogljivostmi. Hladilnica z visokim transporterjem lahko sprejme do 10 ton mesa, hladilnica z nizkim transporterjem pa ima prostora za 100 prašičev ali telet. Posebna hladilna naprava za predelavo mesa lahko naenkrat konservira 5 ton mesa. Obrat ima razen tega še zmrzvalnico z zmogljivostjo 3–4 tone in je torej izredno solidno grajen. Manjšo še skladišča za suhomesne izdelke, obratne pisarne ter menza za delavce. Tudi zunanjost obrata in okolje bo treba še urediti, da bo prikupejše za oko.

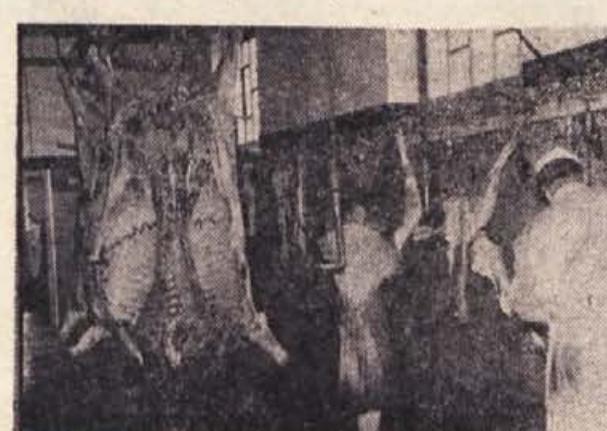
Člani kolektiva kmetijske zadruge Krmelj računajo, da bodo te načrte dokončno urešnili v 1965. in 1966. letu. Teda namenjava prosiči za dovoljenje za izvoz, za kar sta zainteresirani tudi veliki izvozni podjetji »Gruda – živinopromet« iz Ljubljane in »Jadranski« iz Sežane. Ti podjetji kupujeta živino v tukajnjih predelih Slovenije in jo nato prevažata v klavnice v Ljubljano in Ilirske Bistrici. Stroški bi se precej zmanjšali, če bi odkupljeno živino lahko zaklali v Krmelju.

Kmetijska zadruga Krmelj prilagaja izgradnji klavnice lastno kmetijsko proizvodnjo in se zaradi tega usmerja na pitanje živine. Njen namen je, da čim bolj razvije tudi podobeno sodelovanje pri vzreji živine z zasebnimi kmeti. Kooperacijo goji zadruga na več načinov. S kmetijsko zadrugo v Sevnici se prav te dni dogovarja, da ji bo oddala 49 krav in plemenskih telet, s čimer bi sprostila ta stojišča za pitanje živine. — Kmetijska zadruga Sevnica pa naj bi v skladu z dogovorom sproti odstopala tržne presežke kmetijskim »Mesninem«.

V kmetijski zadrugi Krmelj računajo, da bodo s kooperantami vred krili 60 odstotkov kapacitet mesarskega obrata. Med zelo dobrimi kooperantami je zlasti kmetijsko posestvo Slovenska vas (KPD Dob), ki daje zadrugi vse tržne presežke goveje živine in prašičev. Na tržišču je trenutno občutljivo precejšnje pomanjkanje telet, ki ga je povzročila uredba o prepovedi klanja letel. Zadruga v Krmelju je zaradi tega razširila odkupovanje na sosednje republike. Tačno pomanjkanje ne bo preveč občutno.

Hlevi za živino, s katerimi razpolaga, so zastareli. V načrtu so imeli gradnjo 400 stojisci, vendar do uresničitve ni prišlo. Dokumentacija je sicer pripravljena, a trenutno ni moč dobiti potrebnih sredstev. Hlevi za živino, s katerimi razpolaga, so zastareli. V načrtu so imeli gradnjo 400 stojisci, vendar do uresničitve ni prišlo. Dokumentacija je sicer pripravljena, a trenutno ni moč dobiti potrebnih sredstev.

(Nadaljevanje na 4 str.)



Pogled v sodobno urejeno klavnico v Krmelju

# „MESNINE“ Krmelj obetajo 380 milijonov prometa

(Nadaljevanje s 3 str.)

Obrat »Mesnine« zaposluje 18 ljudi. Razen dveh mesarjev za predelavo mesa in mojstra za predelavo so vsi domačini. Vzgoja vajencev iz neposredne bližine je smotrna, saj s tem odpade marsikak problem, ki bi ga bilo sicer težko rešiti. Ti fantje bodo verjetno tudi pozneje ostali v bližini doma, medtem ko pri kadrh iz oddaljenih predelov

ni mogoče toliko računati na stalnost. Pa tudi stanovanjskih problemov bo manj, če bo obrat zaposloval domačo dečovo silo.

»Mesnine« iz Krmelja se s svojimi izdelki najbolje priporočajo odjemalcem. Izbor je zelo raznovrsten in lahko zadovolji najrazličnejše želje kupcev. Ta obrat krmeljske zadruge izdeluje vse vrste mesnih izdelkov, razen konzerv

in paštet. Naj jih kar našteto: kranjske klobase, hrenovke, safalade, razni mesni in jetrni siri, šunkarica, pariška salama, tirolska salama, ljubljanska, letna, lovska in slaninska salama, poltrajna in suha salama, turistovska in domača zimska salama, suhe

Na tržišču se pojavlja mesarski obrat kmetijske zadruge Krmelj kot soliden dobitelj mesa in mesnih izdelkov. Z redno dobavo in kvaliteto pa si bo prav gotovo pridobil še nove kupce, predvsem takšne, ki gledajo na kakovost. Trenutno trgujejo »Mesnine« po vsej Dolenjski in Zasavju ter z nekaterimi večjimi poslovnimi partnerji v Ljubljani, Mariboru, Ptuju in Sežani. Med stalnimi odjemalci so tudi gostinska podjetja, npr. v Ljubljani »Daj-Dame in znana gostilna Slavke Springerjeve v Trebnjem. Svoje mesne izdelke je kmetijska zadruga Krmelj lani razstavila na vinskem sejmu v Ljubljani in tam točila svoje vino iz malkovške kleti. Na letošnjem ljubljanskem vinskem sejmu se bo spet predstavila obiskovalcem na enak način.

Za prevoz mesa in mesnih izdelkov ima mesarski obrat

na razpolago hladilnik z montirano hladilno napravo in še dostavni voz IMV — kombi. Kmetijska zadruga je torej poskrbela tudi za sodobno prevažanje mesa.

## Pikniki na Malkovcu — po naročilu!

Za izletnike prireja kmetijska zadruga Krmelj na Malkovcu tudi piknike. Tam ima klet z znanim malkovškim cvičkom. Mesarski obrat pri-

pravi za take priložnosti prigrizek po naročilu. — Izletniškim skupinam specijo čevapčice, ražnječe ter drugo na raznju pripravljeno meso. Gostom vsakokrat postrežejo tudi s pristnim malkovškim cvičkom. Vsi, ki vedo za to malkovško gostoljubnost, se radi ponovno oglašajo tam. Ta izletniška točka ima izredno lepo lego in razgled in je dostopna tudi z avtomobili. Zadruga namerava ob kleti uredit gostišče, vendar teh načrtov zaradi pomanjkanja finančnih sredstev letos še ne more uresničiti. Izletnike pa kljub temu vabi, naj obiščejo njeni kleti sredi vinogradov.



Za podjetje je prav posebno pomembna moderno urejena hladilnica

TA PROSTOR SMO ODSTOPILI KOLEKTIVU KMETIJSKE ZADRUGE KRMELJ

kranjske klobase, razno suho meso in rulade. V zimskem času bodo izdelovali tudi tlačenke, kravavice in svinjske modelirane glave.

Letos planirajo v »Mesnine« 380 milijonov dinarjev prometa, v letu 1965 pa že nad 500 milijonov, kar pomeni lep napredok.

Vsem cenjenim odjemalcem se priporoča obrat KZ »MESNINE«, KRMELJ! Naročila sprejema tudi po telefonu:  
tel. štev. uprave KZ: Krmelj 1  
tel. štev. obrata MESNINE: Krmelj 10  
Prepričajte se o prvovrstni kvaliteti naših izdelkov!

ZA NAS VELIKI PRAZNIK DNEVA VSTAJE CESTITA IN POZDRAVLJA TUDI KOLEKTIV

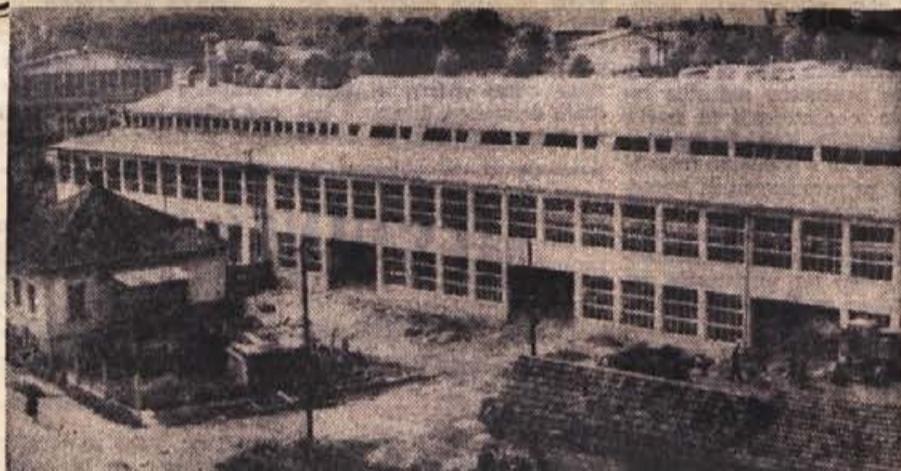
APNENICE DOBREPOLJE



Mesarji pri predelavi mesa



Z lastnim prevoznim sredstvom dostavljajo meso in mesne izdelke kupcem daleč naokoli



POGLEJ NA NOVO INDUSTRIJSKO HALO, KI POVEZUJE DOSEDANJE OBJEKTE IMV S POSLOPJEM BIVŠE MLEKARNE; V TEKU SO ZAKLJUČNA DELA



Ob svojih najnovejših proizvodnih uspehih, ko kolektiv IMV hkrati uresničuje program za najnajnovejšo izpopolnitve svojih prostorov in s tem proizvodnih kapacitet, pozdravlja delavci, tehnički in inženirji INDUSTRIJE MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO letošnji



## DAN VSTAJE 22. JULIJ

PRAZNIK SLOVENSKEGA LJUDSTVA,

s trdno partizansko obljubo:

vse sile za uresničitev  
naših nalog  
v socializmu!

# DOLG SKUPNOSTI DO BORCEV

(Nadaljevanje s 1. strani) biti intervencija skupnosti, da bi še z večjim zamahom reševali najaktualnejše probleme borcev. Tački stiki s terenom so nujni. Res je, da so komisija na voljo številne analize, toda iz papirnatih povprečji ni vselej mogoče izluščiti problemov posameznika - človeka. Zato je komisiji potreben najprej pristen, neposreden stik s terenom, z živo problemačko ljudi, da bi mogla nato dokončno izdelati zares učinkovit program svojega delovanja.

Na vprašanje, ali je zgolj naključje, da je komisija izbrala za svoj prvi stik s terenom občini Crnomelj in Metliko, je sledil odgovor, da komisija tega ni storila naključno. Bela krajinu je področje, kjer je največ borcev in kjer so objektivni pogoji takši, da bo potrebna pomagati širše skupnosti. Kasneje bo komisija obiskala še nekatere druge občine.

Komisija si je zastavila nalogo čimprej ugotoviti objektivno stanje in videnti, kje bo potrebno takoj intervenirati, oziroma katere naloge so prioritetne in katere so take narave, da bo potrebno daljše obdobje za njihovo učinko-

vito reševanje. Z enkratno akcijo vseh problemov ni mogoče rešiti. Problemi se porajajo iz dneva v dan, vedno novi, ker se pač ljudje starajo in ker so posledice vojne muhaste. Zagotoviti je treba stalno skrb. Moramo biti sposobni — je dejala Majda Gaspari — pomagati vselej in vsakomur, kadar je to potrebno. Ne smemo dovoliti, da bi problemi ostajali odprtih in da bi jih začeli reševati šele takrat,



VLADO LAMUT: INTERNACIJA

ko se pojavijo pred nami v hudi oblikah.

## Prioritetne naloge komisije

Med prioritetnimi nalogami, kakor si jih zastavlja komisija, so tele:

**Prvič:** pospešiti uresničevanje dopolnjenega predpisa o borčevskem dodatku. Komisija si bo prizadevala utreti uresničevanju predpisa čimprej, tako da bi jeseni že lahko priceli izvajati polno zdravstveno varstvo kmetov - borcev. Zaenkrat nima pregleda nad tem. Po nekaterih informacijah realizacija predpisa nikakor ni zavoljiva.

**Drugič:** v Zavodu za socialno zavarovanje že proučujejo možnosti za uvedbo polnega zdravstvenega varstva za kmete - borce. Da bi to lahko izpeljali, bo treba spremeniti nekatere predpise. Izdelati je treba predlog celotnega sistema in tehnike, in to čimprej, tako da bi jeseni že lahko priceli izvajati polno zdravstveno varstvo kmetov - borcev. V zvezi s tem bo poskušala komisija pospešiti tudi reševanje socialnih problemov borcev in njih svojcev iz vrst kmetov. V občinah se bo komisija dogovarjala z odgovornimi činitelji o možnosti zniževanja ali, kjer je to nujno, celo odpisovanja davkov v celoti. V mnogih primerih bodo potrebeni še drugačni ukrepi, ki pa ne bodo zagotavljali trajnejše normalizacije življenjskih razmer kmetov borcev. Take rešitve bo treba iskati, denimo v hribovitih predelih, v ustvarjanju pogojev za povečanje dohodka z napredkom živinoreje, turizma in podobno. O tem je bilo zadnje čase precej govora in tudi komisija bo opominjala na ta vprašanja.

**Tretnjič:** s sekretariatom za delo v Zavodom za socialno zavarovanje bo komisija proučila vprašanje upokojenih borcev. Proučili bodo vse možne variante, kako bi izboljšali njihov gmotni položaj, in to ne glede na to, kdaj bo sprejet novi pokojninski zakon.

## Trebelno dobi električno

Prebivalci hribovskih vasi Trebelno, nad Mokronogom so z zadovoljstvom sprejeli vest, da je ugodno rešena njihova prošnja za napeljavo električne vete v ta kraj. Sami so se na to dolgo pripravljali in so na raznih sestankih sklenili prispevati 8 milijonov dinarjev za dela. Elektrifikacija vasi bo veljala 28 milijonov dinarjev. Stroške bodo pokrili razen s prispevki občanov še s prispevkom elektro podjetja in posojilom, ki ga bo najela občina.

**Ekipa v tekmovalnem pohodu za pokal ZB** bodo tekmovalne na naslednji proggi: start pred spomenikom zmage v Ribnici, proti Opekarji, po ulici Talcov do Joraza in prek mostu v Gorici vasi v Hrovado, Lepovče-Ribnica, Lepovče-Gorenja vas, Malečičev mlini do Opekarne in do cilja pred gradom.

Pokal štafetnega teka, ki ga podarja najboljši ekipi občinskega odbora ZB, je lani dobila ekipa garnizona. V dokončno last ga dobi ekipa, ki tri leta zaporedoma osvoji prvo mesto. Z letosnjim letom uvajajo tudi pokal za tekmovalni pohod, v trajno last pa ga bo prejela ekipa, ki ga bo osvojila tri leta zapovrstjo. Razen tega da občinski odbor SZDL

## Dolgoročnejše naloge

Med dolgoročnejšimi nalogami, ki pa jih bo treba začeti izvajati takoj, bo reševanje naslednjih problemov:

**Proučevati učinkovitost zakonodaje,** ki ureja vprašanja borčevskih pokojnin, invalidin in drugih. Komisija bo skupaj z drugimi faktorji oblikovala predloge za izpopolnitve celotnega sistema. Predlagala bo tudi ukrepe, nujne zaradi posebnosti razmer v naši republike.

**Objektivno oceniti stanovanjske probleme borcev.**

Iskati bo treba predvsem take možnosti, ki približajo rešitve, ne pa jih odlašajo na daljši rok.

**Posvetiti skrb otrokom padlih in umrlih borcev.** Medtem ko se število otrok padlih borcev, ki so potreben posebne skrbi, zmanjšuje, je nasprotno čedalje več otrok umrlih borcev. Za reševanje takih primerov je bila zakonodaja doslej premalo učinkovita. Ugotoviti bo treba njene pomanjkljivosti in storiti vse, da bi tudi otrokom umrlih borcev zagotovili materialne pogoje šolanja.

Navedli smo samo nekatere izmed nalog komisije. V razgovoru je Majda Gasparjeva poudarila, da skrb za reševanje problemov borcev ne bi smela biti enostranska. Človeka je treba videti kot celovito osebnost in takemu je treba omogočiti pogoje za normalno življenje. Predvsem pa ne bi smeli videti v ljudeh zadevo. V borcu, ki je potreben pomoči, je treba videti človeka, pri katerem smo zainteresirani, da bo še naprej aktiven v družbenem dogajaju, ne da bi ga pri tem ovirale gmotne in druge težave. Do reševanja teh problemov ne smemo imeti papirnatega, birokratiska, brezdušnega odnosa, kajti ta v največ primerih vzbuja nerazpoloženje in razburjanje, namesto da bi iz normalnih pogojev življenja klilo človekovo zadovoljstvo.

F. SETINC



Zaman je sovražnik leta 1941 računal, da se mu bo posrečilo vojaško in politično zlomiti vstajo slovenskega ljudstva. Pod vodstvom KP in OF združeni v boju jugoslovanskih narodov pod neuklonljivim praporom revolucije v rokah tovariša Tita, smo Slovenci z lastno partizansko vojsko začeli osvabljati domovino in delati za nov družbeni red. Mladi rod je po vojni dostenjno šel po stopinjah očetov, bratov, mater in sestra. In prav tako dela tudi danes: ni mu žal truda ne znoja, kadar pomaga domovini. — Na sliki: prizorček iz mladinske delovne brigade, ki pomaga te dni pri obnovi ceste Metlika — Crnomelj. Njihov pozdrav za 22. julij bo krepak brigadirski horuk!

## Za dan vstaje — pohod okrog Ribnice na Dolenjskem

vsako leto ekipam spominske plakate.

Za štafetni tek v počastitev dneva vstaje slovenskega naroda je vsako leto doslej vladalo veliko zanimanje. Prav tako predvidevajo prireditelji veliko udeležbo v letosnjem tekmovanju, za staro in za novo tekmovalno panogo.

## Trebelno dobi električno

Prebivalci hribovskih vasi Trebelno, nad Mokronogom so z zadovoljstvom sprejeli vest, da je ugodno rešena njihova prošnja za napeljavo električne vete v ta kraj. Sami so se na to dolgo pripravljali in so na raznih sestankih sklenili prispevati 8 milijonov dinarjev za dela. Elektrifikacija vasi bo veljala 28 milijonov dinarjev. Stroške bodo pokrili razen s prispevki občanov še s prispevkom elektro podjetja in posojilom, ki ga bo najela občina.

**Pozdravi iz Varaždina** Delovno mladino in bralce Dolenjskega lista pozdravljajo štaferski in dolenjski fantje, ki so pri vojakih v Varaždinu: Toni Polanc iz Loke pri Židanem mostu, Peter Koritnik iz Hrastnika, Ivan Sadar iz Zagradca, Toni Skol iz Trebnjega, Franc Pele s Prevol in Franc Lovšin s Slatnimi.

Delovno mladino in bralce Dolenjskega lista pozdravljajo štaferski in dolenjski fantje, ki so pri vojakih v Varaždinu: Toni Polanc iz Loke pri Židanem mostu, Peter Koritnik iz Hrastnika, Ivan Sadar iz Zagradca, Toni Skol iz Trebnjega, Franc Pele s Prevol in Franc Lovšin s Slatnimi.

Bivši borce in aktivisti se zavedajo, da ne morejo nititi nočeno sedeti na lovorkih zmage, ki je bila izvajana s tolikimi žrtvami. Zaveda-

jo se tudi, da prihaja doba mladih, ki prevzemajo odgovorne položaje tako v gospodarskih organizacijah kot družbenih službah in ostalih institucijah. Vemo, da zahteva današnji čas strokovnjake, ljudi z visoko izobrazbo, ki jih potrebujejo naša industrija, kmetijstvo, javne službe itd. Večina borcev ni imela možnosti za pridobitev šolske kvalifikacije. Povojna izgradnja je terjala celega človeka, zato so bili časa za šolske klopi. V zadnjih letih so se stvari spremene; ni bila več potrebna tolikšna aganžiranost borcev na vsakem koncu, zato so jih začeli zamenjati mladi. Precej borcev si je pridobil srednjo in višjo izobrazbo, vendar je kljub temu še velika večina ostala pri osnovnošolski izobrazbi.

Prišel je čas, ko praksa brez sole ne zadostuje za kolikor toliko odgovorno meslo. Sole nam dajejo iz leta v leto več intelektualcev. Kam sedaj z bivšimi borce, tistimi med 40 in 50 leti. Ali naj jih kar po vrsti upokojimo? To se že vse prečesto dogaja. Take tendence so tudi v naših podjetjih. Samo en primer! Pri INLESU v Ribnici opravlja v upravi odgovorno službo bo-

rec od leta 1941, ki naj bi se po mnenju UO podjetja in nekaterih komunistov upokojil, čeprav človek s 40 leti še ne želi imeti naziv penzionista.

Na aktivu komunistov, članov Zveze borcev Ribnica, je bilo povedano mnogo pikrih besed na račun slabega odnosa, da ne rečemo podcenjanja, ki ga imajo mlajši strokovni kadri v podjetjih do bivših borcev. Ali je to zahtevala borem, ki so jim z izvajevanjem zmago ter povojno izgradnjo in stipendijami omogočili možnost, da so se izšola in da so danes v dobro plačanih službah? Borcev nočelo miločine, hočejo to, kar so zaslužili. Miločina pa se jim združuje s razliko do 26.000 din, kot je določeno v zakonu. Podjetja naj omogočijo borem tako delo, da bodo za svoje delo ustrezno plačani! Ali naj se vratrji, kurirji in podobni poklici rekrutirajo le iz vrst bivših borcev?

To in še marsikaj je bilo povedano na omenjenem posvetu. Nakazane so bile rešitve, ki bi bile v korist borcev. Slišali smo tudi odločno besedo, da se ne bodo pustili žaliti.

KAREL ORAZEN

## FARMIS na Mirni?

Prebivalci Mirenske doline so bili prijelno presenečeni ob vesti, da namerava Farmis tamkaj urediti obrat za proizvodnjo plastične in kartonske embalaže. Količor je do zdaj znanega, bi ta obrat zasedel poslopje, v katerem je imela tovarna šivalnih strojev obrat za izdelavo načilnih peres, zaposloval pa bi okrog 150 ljudi. Ko so za zadevo zvedeli občinski odborniki, so mnenili, da je tak obrat na Mirni vsekakor potreben, ker bi zaposlil precejšnje število ljudi in še bolj utrdil gospodarsko moč kraja.

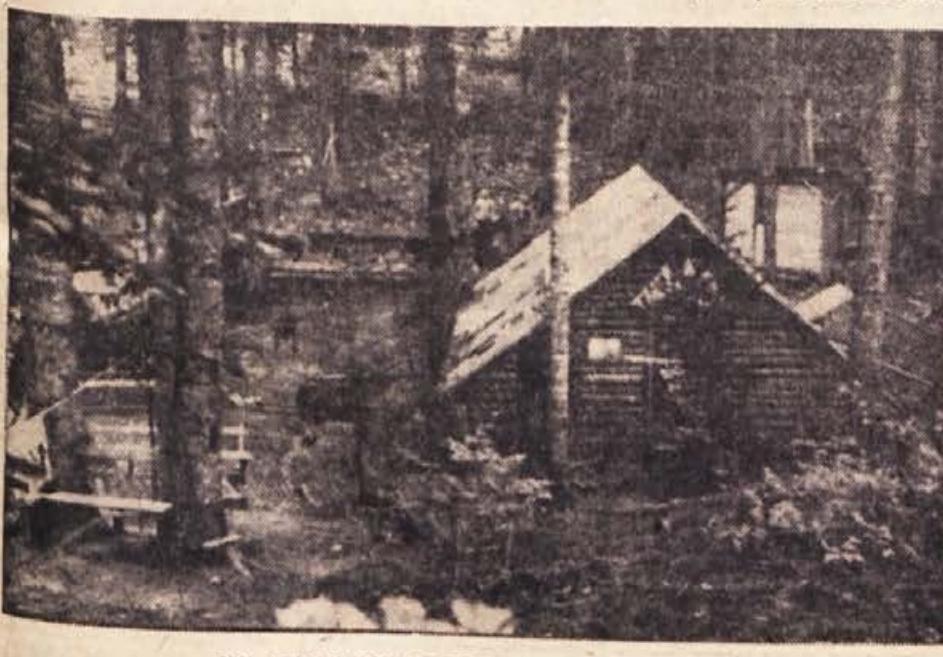
## Pozdravi in čestitke iz Konopišča

Za praznik vstaje slovenskega ljudstva pošiljajo iskrene čestitke slovenski fantje, ki so pri vojakih v Konopišču. Ob tej priložnosti lepo pozdravljajo mladino in vse domače. Avgust Golob, Jože Rožman in Maks Dominc.

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM,  
POSEBNO PA SVOJIM POSLOVNIM  
PRIJATELJEM

ŽELI PRIJETNO PRAZNOVANJE 22. JULIJA  
IN JIM CESTITA

„KOČEVSKI TISK“  
KOČEVJE



NA ROGU MED OSVOBODILNO VOJNO

# KRI-najuspešnejše zdravilo pri mnogih boleznih

Novo mesto, bolnišnica, torek, 14. julija ob 8. uri:

Na hodniku v kleti, kjer ima prostore transfuzijska postaja, je čakalo več moških in žensk, ki so odhajali skozi vrata na levi in prihajali ven z zelenimi kartoni v rokah. Cez nekaj časa so si oblikili bele halje, si na vezali čez obraz bele maske iz blaga, si obuli posebne

čevlje, nato pa posamič vstopali skozi vrata na desni strani hodnika. V tej sobi odvzemajo kri.

Najprej se je ulegel na mizo Franc Lizar, 55-letni uslužbenec iz Gabrja. Ko mu je sestra zavezovala roko, se je šalil, potem pa hotel, da bi mu na vsak način vzeli več kot tri decilitre kri.

— Ali lahko? — je vprašala sestra dr. Nada Cimer-

man, ki je pri mizi pregledovala preiskave, opravljene za vsakega krvodajalca pred odvzemom krvi.

— Ni treba! Tri decilitre je kar dovolj za vas, Lizar! — dejala. — Tudi vas moramo čuvati, saj ste danes že tridesetič tu.



## PISMA UREDNIŠTVU

### ŠE O PRESKRBI Z MESOM V SEVNICI

Tovariš urednik!

V 25. št. Dolenjskega lista je Alojz Kostrevc opisal probleme v zvezi s preskrbo mesa v Sevnici, Tržiču, Krmelu in Sentjanžu. Njemu in ostalim občanom pojasnjujemo, zakaj so se povečale maloprodajne cene mesu.

Gotovo je občanom, predvsem živinorejem, znana problematika v zvezi z od kupom in odkupnimi cenami živine. Do nedavnega je vejal še zvezni dogovor o najvišjih odkupnih cenah za govejo živilo, vendar pa so bile te cene v primerjavi z živiljenjskimi stroški zelo nizke. Že tov. Kostrevc je omenil, da zato zasebni živinorejci niso bili pravilno stimulirani. Res je, da se nekatere gospodarske organizacije niso ravne po dogovoru, ampak so živilo odkupovale po višjih cenah in tako onemogočile poslovanje podjetjem, ki so dogovor upoštevala. Ker je postala razlika med odkupno in maloprodajno ceno vedno manjša, so morala nekatera mesarska podjetja meso podražiti. To je najprej naredilo mesarsko podjetje v novomeški občini, nato Breške, Krško in drugi kraji v Sloveniji. Med zadnjimi je ukrep sprejela tudi sevniška občina.

Cene mesa so kontrolirane in mora gospodarska organizacija, ki cene zvišuje, vložiti pismen in dokumentiran zahtevek na oddelek za gospodarstvo občinske skupščine, končno pa o zadevi odloča zavod za cene v Celju. Spricu tega sta obe kmetijski zadruži na našem področju vložili svoje predloge o enotnih prodajnih cenah mesu 760 dinarjev za kilogram. O predlogu je razpravljal svet za gospodarstvo in blagovni promet. Zavod za cene je predlage najprej zavrnil, ker niso bili ustrezno dokumentirani, nato pa je stvar obravnaval in odločil, da je treba prodajati meso ločeno po kvalitetah in cenah, kakor je bilo objavljeno že v Dolenjskem listu. Odločitev, kje naj prodajajo meso ene in kje meso druge kvalitete, pa je zavod prepustil občinski skupščini. Stvar je spet reševal svet za gospodarstvo in blagovni promet, ki je po razgovoru s KZ Sevnica in KZ Krmelj odločil, da se v Sevnici na Trgu svobode prodaja goveje meso I. kvalitete, v mesnicu na Glavnem trgu pa meso II. kvalitete. V mesnicah v Krmelju, Sentjanžu in Tržiču pa bodo najprej 14 dni prodajati meso prve kvalitete, naslednjih 7 dni pa meso druge kvalitete.

### NE POZABIMO NA DEBENC!

Tovariš urednik!

Pred dnevi sem dobil v roke prospket Dolenjske turistične zveze, ki je prav lično in okusno izdelan. Vsebuje krasne barvne slike posameznih turističnih točk Dolenjske, pogrešam pa Debenc, ki bi že zaradi vloge, ki jo je odigral v slavnih preteklosti naše NOB, zaslužil, da bi ga vanj vnesli. Koča na Debencu je lepo oskrbvana, dostop je mogoč tudi z motornimi vozili, vrhu tega je s te turistične postojanke slikovit razgled. Omeniti bi lahko tudi smučarsko skakalnico na Mirni, restauracijo »Dana« itd., pa bi morda tudi v te kraje začeli prihajati turisti.

Upajmo, da bodo pri izdelavi prihodnjega prospodka to upoštevali!

BORIS DEBELAK  
občinska skupščina

»Predvsem bi radi dosegli, da bi bilo vsak teden približno enako število krvodajalcev, ker potem delo laže in boljše pripravimo!« je med drugim poudarila dr. Nada Cimerman, ki vodi transfuzijsko postajo v novomeški bolnišnici

Potem se je oglasil krvodajalec, ki mu je medtem že začela kapljati rdeča tekočina iz roke v posebno posodo:

— Do katerega leta pa bom lahko prihajal k vam? Kljub 55 letom se še prav dobro počutim. Saj nisem prestar, ali ne?

— Brez skrb! Vsaj še pet let boste lahko dajali kri.

Potem je bil možak potlačen in je mirno ležal, dokler ni bil postopek končan in mu je zdravnica izročila belo kuvert — pisemno zahvalo Rdečega kriza, ki jo dobí vsak krvodajalec, ter modri listek, s katerim dobí malico v bolnični.

Medtem ko so sestre pripravile za odvzem krvi družega krvodajalca, je dr. Cimermanova, vodja transfuzijske postaje povedala:

— Imamo cel kup stalnih krvodajalcev, na katere se res lahko zanesemo. Eden takih je tudi tov. Lizar.

V lanskem letu se je dotok krvodajalcev s pomočjo RK močno povečal v primerjavi s prejšnjimi leti. Javilo se je 1913 prostovoljnih krvodajalcev, kri pa smo odvzeli 1590 ljudem. Letos se je že v prvi polovici leta prijavilo na odvzem krvi 1232 ljudi, za oddajo krvi pa jih je prišlo v poštov 930. Od njih smo dobili že okoli 250 litrov krvi, kar je polovica našega letnega plana, zato upamo, da ga bomo do konca leta lahko dosegli. Kljub temu smo morali doslej dobiti iz Ljubljane že okoli 40 litrov krvi posebnih krvnih skupin, katerih pri nas glede na majhen izbor krvodajalcev nismo mogli dobiti.

Vso kri, ki jo odvzamemo pri nas, porabimo izključno samo za potrebe naše bolnišnice. S pomočjo Rdečega kriza in njegovih marljivih aktivistov smo organizirali redno oddajo krvi vsak teden dopoldne, in to tudi v poletnih mesecih, ko so dostopni.

Kot rečeno, smo z dosedanjim delom zadovoljni, radi bi dosegli le to, da bi bil dotok krvodajalcev vsak teden enakomeren, ker potem laže opravljamo delo. Prizadavamo si tudi, seveda spet s pomočjo RK, da bi pridobili nov krog stalnih krvodajalcev. Kako so nekateri ljudje požrtvovalni, pove podatek, da je bilo pri letosnjih 930 odvzemih krvi upoštevanih 493 starih krvodajalcev.

Pri nadaljnem delu želimo le to, da bi RK pri teh prizadevanjih ne ostal osamljen in da bi mu na terenu pomagale tudi druge množične organizacije. Če pa bi v kakšnem kraju ali kolektivu bilo potrebno predavanje ali drugačna strokovna pomoč, smo rade volje na razpolago, kolikor nam bo le čas dopuščal.

V imenu transfuzijske postaje in vseh bolnikov, ki jim je darovana kri rešila živiljenje, bi se rada zahvalila za vso dosedanje pomoč vsem aktivistom RK in vsem krvodajalcem, zlasti pa tistim, ki večkrat prihajajo k nam in ki jih že dobro poznamo!

RIA BACER

## Samorastnike z Radovice

### moramo zaščititi!

Pred majhno hišico, kamor se pride po kamnitni poti iz vasi Radovice, so se pretekli teden igrali trije otroci. Največji je imel 6 let, dve deklici, Barica in Jožica, pa komaj stopičljata. Govoriti ne zna še nobena. Bratec jima je v star lonec tlačil žogo in ju zavabila, mali dve pa sta ga gledali. V hiši ni bilo nikogar.

Ti otroci so vedno sami. Njihova mati gre že zjutraj od doma, dela pri kmetih, najraje po zidanicah, in se vrne domov, kadar pač utegne, največkrat šele proti večeru. Takrat prinese otrokom kruha in mesa ali kar pač dobi na dnini. Kadarko so otroci zaspani in izmučeni od dolgotrajnega joka, zaspeli ali v travi ali pa se sami skobacajo na posteljo v hiši, če je odprta. Njihov pretresljivi jok se večkrat razlega vse do vasi. Vaščani, ki hodijo tam mimo na polja, dostikrat nesejo otrokom v culi kruha in mleka, da bi jih vsaj malo potolažili.

Vsa vas se zgraža nad tem, pa ne more nič učinkovitega storiti zoper krivca te tragedije. To je nekaj nad 30 let stari Jože Rudman, ki živi z materjo teh otrok v divjem zakonu in je vsaj enemu od njih tudi oče. Za delo mu ni mar in nične ga ne pripravi do tega, da bi pošteno živel. Po zidanicah dela le toliko, da pride do pijače, ko pa se vinjen vrne domov, neusmiljeno pretepa otroke in njihovo mater. Ni še dolgo tega, kar je hodila po vasi vsa porezana po rokah — to so bili sledovi Rudmanove britve. Ko pa je pred nekaj meseci rodila otroka in ga zakopal poleg hiše, je med ljudmi završalo. Tega Stanka Kotčevar niti ne skriva, ljudski glas pa pravi, da je vsega kriv Rudman, čeravno je šel »zemo« sam prijavit milici.

Vaščani z Radovice so zelo delavni ljudje, saj se iz vsake hiše vozita na delo v Metliko ali Suhor po eden ali dva člana družine, zato jih toliko bolj bode v oči delomrnez Rudman. Ker je nasilen in znan razgrajač, pa z njim nične noče imeti opravka, če tudi jim z njiv in iz vinogradov večkrat zmanjka najlepši pridej.

Vse to je znano daleč naokrog, pa tudi pristojnim organom na metliški občini. Iščejo pametne rešitve za ta težki socialni problem, vendar do zdaj še niso nič učinkili. Ali naj občina daje sredstva za tri otroke, če bi jih dali poštenim ljudem v rejo, ko pa sta njihova mati in »atac oba mlada, zdrava in sposobna sama preživljati otroke? V občini je dovolj takih ljudi, ki res ne morejo sami skrbeti zase in jim mora družba priskočiti na pomoč s svojimi silno pičlimi sredstvi. Ali naj vzamejo njim in dajo tem?

Vsekakor pa je čakanja dovolj in je treba samorastnikom z Radovice v prid čimprej ukrepati. Ce Rudman noče delati in pisan postopa okrog na račun tujih žuljev, ogroža otroke in njihovo mater, sodi med delomrnez in razgrajače, zoper take pa so tudi pri nas predvideni ukrepi. Čemu pristojni organi torej se čakajo?



## Občinsko pravobranilstvo ob prvi obletnici

Kjer se prepirata dva, ima lahko samo eden prav. To pa težko dokaže, ker poskuša tudi nasproti uveljaviti svojo »pravico«. Resnica je samo ena in ta mora zmagati. Tisti, ki so se že kdaj potegovali zanj, vedo, da tega ni vedno lahko doseči. Pomagati si je treba drugače in pri tem poklicemo na pomoč zakonodajo. Nemogoče je, da bi vsak zase študiral in tolmacil zakon in ugotavljal, ali se vedno in dosledno ravna po njem. Težko je v preprostih primerih, neprimerno teže pa v zapletenih zadetih.

Javno pravobranilstvo ni nič drugega kakor služba, ki skrbi, da se vsak prepir, vsaka pravda reši zakonito, v korist tistega, na čigar strani je pravica. To pa ni niti nepomembno niti neodgovorno delo. Zato je vsak pravobranilec odgovoren za svoj nastop.

Občinsko javno pravobranilstvo v Novem mestu deluje kot pristojna služba za področje štirih občin na Dolenjskem. Ustanovljeno je bilo pred dobrim letom in posluje popolnoma neodvisno od ustreznih služb na višji ravni. S posebno pogodbo je urejeno tudi financiranje, tako da vsaka občina prispeva delež v skladu s področjem naloga v pristojnosti te službe.

Cesto so javni pravobranilci dajali strankam pismena pravna mnenja. Teh so lani dostavili posameznim občinam 65, razen tega pa so ta

ka mnjenja dajali ustno in po telefonu.

Lani je pravobranilstvo prejelo v preudarek (ocena zakonitosti) tudi 853 raznih upravnih odločb, sklepov so disč ter pogodb. To so interesarne napravili zato, da bi jim pravobranilci preverili, če s temi akti morda le ni povzročena škoda družbenemu premoženju.

Razen tega se javno pravobranilstvo čedalje bolj uveljavlja kot svetovalec v premoženskopravnih zadevah, ki jih rešujejo občinske skupščine. To je vsekakor koristno, ker je ob takem preventivnem delovanju manj možnosti za pravdanje.

Kljub uspehom, ki jih je pravobranilstvo doseglo in jih navaja poročilo, pa ta služba še ni dosegla tiste učin-

### Kri, ki rešuje živiljenja

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Franc Lizar, Anton Lušek, član kolektiva Pionir, Novo mesto; Franc Seničar, član kolektiva IMV, Novo mesto; Ivan Pograje, član kolektiva Splošna bolnišnica Novo mesto; Janez Gornik, Pavla Jarc, Stefka Čečelič, Miha Ferlindež, Franc Jerman, Franc Dragan, član kolektiva Krka, Novo mesto; Pavel Svetec, posestnik iz Leskovca, Marija Tisovec, član kolektiva Krka, Novo mesto; Alojz Tekstor, Janez Mavšar, Jože Kastelic, član kolektiva Novoles, Novo mesto.

# Pot do kruha med željami in možnostmi

V brežiški občini končuje letos šolsko obveznost 458 otrok, od tega v osmih razredih 150 fantov in 144 deklet. Ostali zapuščajo šolo v sedmem, šestem in petem razredu. Lani jih je končalo šolsko obveznost v nižjih razredih 214, vendar se jih je 93 odločilo za nadaljevanje v letošnjem šolskem letu. Tako je marsikdo, ki ni najbolje napredoval, le dokončal razred več in bo laže prišel do poklica.

## BREŽIŠKE VESTI

Zavod za zaposlovanje delavcev v Brežicah je učence zadnjih letnikov anketeril in tako zbral podatke o njihovih odločitvah za poklic. 146 jih je odgovorilo, da se želijo vključiti v uk, ostali pa so se izrekli za nadaljevanje šolanja. Dekleta so pokazala največ veselja za študij na

malone lažja kot nabava surovin.

Kovinoplast ima prav tako težave s surovinami. Obrat ima malo obratnih sredstev in sl zaradi tega ne more povečati surovinskih zalog. Kolikot bi tudi rad povečal število strojev, zato je podjetje zaprosilo za 6 milijonov kredita. O tem je na zadnji seji razpravljala občinska skupščina Brežice in odobrila 4 milijone. Za novo delavnico imajo prostor že pripravljen. Napeljana je elektrika, samo še stroje je treba postaviti vanj. Ce bodo mogli nabaviti stroje, bodo lahko zaposlili še 10 ljudi. Domačim bo to prisojno prav, saj se jih veliko vozi na delo v Zagreb, od koder se vračajo še pozno zvečer.

**DOLENJSKI LIST** v vsako hišo Bele krajine, Šped. Posavja in Dolenjske!

## 5 milijonov dodatnih sredstev za šolstvo

Dohodki občine Brežice se bodo letos predvidoma povečali za 9.400.000 dinarjev, zato je občinska skupščina na seji 25. junija sprejela odlok o rebalansu družbenega plana in proračuna. Iz tega presežka bo dobil 5 milijonov dinarjev sklad za šolstvo, in sicer za kritje materialnih izdatkov. Osnovna šola Brežice I bo prejela od sklada še 700.000 dinarjev, da bo lahko uredila šolske prostore in da bo kriila stroške sodelovanja s šolami, ki nosijo ime bratov Ribarjev. Za občinski praz-

nik se bo tudi ta šola preimenovala v osnovno šolo bratov Ribarjev.

Ostali del presežka dohodkov občine bo razdeljen takole: sklad za borce bo prejel 400.000 dinarjev, organizacija ZB, ZROP in VVI 600.000, občinski komite ZMS 400.000, sklad za štipendije 500.000 in sklad za kulturo in prosveto 1.500.000 dinarjev. Mladinski klub, ki do sedaj ni prejel nič pomoči, bo dobil 400.000 dinarjev, 600.000 dinarjev pa je namenjenih občinskemu odboru Jugoslovanskih pionirskih iger.

## NOVO V BREŽICAH

**Zavod za komunalno dejavnost** je v sredisu mesta na pločniku pred trgovsko poslovno spletjo odprt v zadnjem vodi v zaklonišče. To je ena izmed variant za ureditev javnega stranšča, ki ga Brežice pogredajo že vsa leta. Zaklonišče je precej globoko pod zemljo, zato bo strokovnjak-geometri najprej izmeril, če bo sploh mogoča speljati kanalizacijo. V primeru, da je mesna kanalizacija položena višje, stranšča na istem mestu ne bo mogoč urediti; potem bo treba drugo rešitev in morda bi ga kazalo postaviti bliže trinici, kjer je zlasti potrebno.

V Vrbini se je v pondeljek, 13. julija, vžgal kombajn kmetijske zadruge Brežice. Polet je nastal med žetvijo jedrmena in ga površodi kratki stik na elek-

učiteljišču, gostinskih šolah in šolah za zdravstvene dejavnosti, v gimnaziji, ekonomski in administrativni šoli. Med odgovorom fantov je bilo največ želja za poklic sanitarnega, zobnega in rentgenskega tehnika, sledile so odločitve za tehniško srednjo šolo (strojno, elektro in gradbeno stroko), za gimnazijo, nekaj pa tudi za kmetijske in vojaške šole. Stanje po vpisu je drugačno, ker niso bili vsi sprejeti na šole, za katere so se odločili, nekateri pa so se medtem tudi premisili, ker niso bilo upanja na štipendije.

Tisti učenci, ki so si izbrali uk, želijo postati predvsem klučavničarji, kovinostrukarji in avtomehaniki. Tudi za elektrostroko so pokazali precej zanimanja, prav tako za trgovsko in gostinsko, za gradbeno in lesno pa skoraj nič. Med željami deklet so prevladovale težnje za uk v trgovini, oblačilni in frizerski stroki. Žal pa je bilo za dekleta razpisanih ze-

## Matično službo za Skopice opravlja brežiški matični urad

Za naselji Gornje in Dolnje Skopice je od lanskega septembra dalje opravljal matično službo krajevni urad Cerkle ob Krki, za ostale posle pa je bil še vedno pristojen krajevni urad v Krški vasi. Prijavno-odjavna služba in ostale evidence pa so med seboj tesno povezane, zato so nastajale razne težave, zlasti pri izdajanju potrdil občanom ipd. Predstavniki organizacij in društva naselij Gornje in Dolnje Skopice so se pretekli mesec sestali in odločili za prenos matične službe na matični urad Brežice. Enako odločitev je na zadnji seji sprejela tudi občinska skupščina in od 1. julija dalje njen sklep že velja.

## Cesta PLANINA - SEVNICA še vedno zaprt!

Vse kaže, da opozorilo občinske skupščine Sevnica, da ureditev ceste Planina ni našlo odmeva niti pri celjskem niti pri novomeškem Cestnem podjetju: cesta Sevnica-Planina je še vedno zaprt. Dnevi pa hitijo in bliža se tudi 16. avgust. Za ta dan je namreč napovedana osrednja proslava 20-letnice ustanovitve Kozjanskega odboda na Planini. Toda kako priti do tja, če cesta ne bo prevozna?

Lani je bilo za ureditev omenjene ceste vloženih 18 milijonov dinarjev. Letos je potrebno za zavarovanje ceste mnogo manj denarja, zato res ni razumljivo, zakaj cesta ne usposobijo, če so ji prej namenili toliko sredstev. Cesto Sevnica-Planina upravlja dve podjetji, ker je na meji dveh okrajev. Tisti del, ki ga ureja cestno podjetje iz Novega mesta, je bil vsekozi vzdrževan mnogo skrbnejše kot celjski odsek. Zdaj je lepa priložnost, da se lotita ureditvenih del obe podjetji hkrati. Sredstva bodo morala biti na razpolago, saj bi bila prava sramota, če za tako množično proslavo ne bi mogli ceste pravočasno usposobiti za prevoz z motornimi vozili.

EY

## Pri METALU - širši krog odjemalcev

Podjetju Metal Jesenice gre letos poslovanje dobro od rok. Letna realizacija je planirana v znesku 140 milijonov, do 25. maja pa so napravili že za 81 milijonov premeta. Vsekakor lep uspeh, ki so ga dosegli delno v večjo produktivnostjo, delno s povečanjem članstva zadruge. Poslovanje bi bilo lahko še uspešnejše, ko ne bi ves ta čas primanjkovalo surovin. Nekaterih izdelkov zaradi tega sploh niso mogli napraviti.

Podjetje Metal je letos precej razširilo mrežo odjemalcev in izdelke mu je uspelo prodati celo že v Beogradu. Med rednimi odjemalci so podjetja Rade Končar v Zagrebu, Metalka iz Ljubljane, Tara (Beograd), Novotehna (Novi Travnik), Rudar (Zagreb), Ferirupori (Zagreb), Brodokomerc (Reka), Gradiš (Ljubljana) in se vrsta drugih. Izdelki Metala gredo dobro v promet in prodaja je po izjavah člena kolektiva

## Pri dekletih za šivalnimi stroji v Krmelju

### Vse delavke se navdušujejo za prosto soboto

Konfekcija »Lisca« iz Sevnice uspešno rešuje probleme zaposlovanja ženske delovne sile z odpiranjem svojih obratov izven občinskega centra. Te dni sem obiskala obrat v Krmelju, kjer me je sprejela DANICA JESIH, vodja izmenje. Po poklicu je šivilja in je v Krmelju zapošljena leto dni. Predtem je bila 10 let vodja izmenje v tovarni »Sava« v Zagorju, zato ima za seboj bogate delovne izkušnje.

»Rada bi zvedela kaj več o vašem obratu,« sem jo nagonjala.



Danica Jesih, vodja izmenje obrata LISCE v Krmelju

»To vam z veseljem povem,« je dejala. »Vseh skupaj nas je tu zaposlenih 64 žensk. Delamo v dveh izmenah, tako da kar najbolje izkoristimo stroje, ki jih imamo. V moji izmeni so predvsem mlada dekleta od 17. do 22. leta. Za delo so se usposobila v trimešnem tečaju. Pri šivanju so spretna in norma jim ne povzroča težav.«

»Kako so se vživele v delo pri šivalnih strojih starejše tovarišice, tiste, ki so bile prej zaposlene pri rudniku?«

»Hitro so se znašle, čeprav so prej mnoge izmed njih opravljale težka dela.«

»Kakšni so delovni pogoji in v čem se kaže skrb podjetja za delavke višega obrata?«

»Obrat je lepo urejen. Prostori so svetli in suhi, le kuhi nimamo, da bi v njem pripravljali toplo malico. Zdaj ureja svojo menzo obrat Metalne in verjetno se jim bomo potem pridružili kot gostje. Naše delavke bodo letos lahko preživeli letni dopust v Piranu ali Splitu. Prva izmena bo odpotovala 26. julija. Za dnevno oskrbo morajo prispevati po 700 dinarjev, ostalo regresira podjetje.«

»Imate kaj težav z delovno disciplino?«

»Ne morem se pritoževati. Na delo prihajajo vse delavke zelo točno, čeprav so po več kilometrov oddaljene.«

»V obratu je zaposlenih tudi precej mladih. Imajo svoj mladinski aktiv?«

»Seveda ga imajo in se prav pridno delajo. Sicer vam pa o tem lahko največ pove pred-

sednica. Jo bom kar poklicala.«

Predstavila mi je 22-letno delavko Marico Janežič. »Naša organizacija skrbi za vse proslave,« je dejala prizadet-

»Imate družino?«

»Nimam, vendar moram pomagati staršem.«

»Od kod ste doma?«

»Iz Zgornjih Vodal, osem kilometrov od Krmelja. V službo se vozim s kolesom. Oče je upokojeni rudar. Imam

za takšen način dela. V nedeljo se res odpočijemo, ker vse težja domača dela lahko opravimo v soboto.«

»Nimam, vendar moram pomagati staršem.«

»Od kod ste doma?«

»Iz Zgornjih Vodal, osem kilometrov od Krmelja. V službo se vozim s kolesom. Oče je upokojeni rudar. Imam



Marica Janežič, predsednica mladinske organizacije v krmeljskem obratu

## Na šentjanški pošti ni bilo vse v redu

Lani se je na pošti v Šentjanu zglasil neki tovarš iz Rovinja in povedal, da je oktober 1962 pri tej pošti vplačal 4.500 din na račun uprave za dohodke v Sevnici, prejel pa je ponovno terjatev za ta zmesek, čeprav ima potrdilo, da je plačal.

Z njim so se zglasili še drugi, in tako je prišlo na dan nepošteno poslovanje poštne uslužbenke Marije Rihter, ki je bila blagajnarka na pošti v Vidmu-Krškem, nekaj časa pa nameščena tudi na pošti Šentjan.

Pred tednji je bila na okrožnem sodišču v Novem mestu zaprosila, na kateri je obtožena Marija Rihter vzhajajo zatrjevala, da si denarja ni prilastila, kot jih je očitala obtožnica. Spričo na sprotnih dokazov pa je senat

prišel do sklepa, da je krioval, in jo obsodil na 4 meseca zapora, pogojno za dobo dveh let.

Ker je bila omenjena uslužbenka prvič pred sodiščem, ker je bila več let med tem terjatev za ta zmesek, čeprav ima potrdilo, da je plačala. Za njim so se zglasili še drugi, in tako je prišlo na dan nepošteno poslovanje poštne uslužbenke Marije Rihter, ki je nastalo škodo že povrnila in ker je bila tik pred porodom, se je sodišče odločilo za tako kazeno v prepričanju, da jo bo v prihodnje spamejovala.

### V Krmelju ni rešena družbenega prehrana

S tem ko se povečuje število zaposlenih, postaja v Krmelju vedno bolj perek problem družbenega prehrane. O tem, kako zagotoviti delavcem, ki so v veliki večini doma v okolici Krmelja, pre-

hrano med delavnikom in po-

njem, je bilo izrečenih na raznih posvetih in sestankih že veliko besedi. O tem so razpravljali organi samoupravljanja in sindikat, danih je bilo tudi več predlogov za rešitev, storjenega pa ni došlo še nič. Vse kaže, da bo treba sklicati posvet delovnih organizacij v Krmelju, kjer naj bi v sodelovanju z občinsko skupščino napravili potrebne korake, da bi zadevo začeti reševati tudi z dejani.

### Kdaj bo v Krmelju zaživel servisna dejavnost?

Pribivalci Krmelja si želijo več servisov stanovanjske skupnosti, ker v Krmelju ni obrtnikov za razne uslužnosti. Največ težav je z okvarami na vodovodu. Po pomoč se zatekajo k delavcem iz Metalne. Potreba po servisih je bila izražena že na zborih volivcev. Občani menijo, da je tega, da še vedno ni nič narejeno, kar tudi odbor stanovanjske skupnosti, ki je premašo prečen. Metalna in vse ostale delovne organizacije so pripravljene pomagati pri ustanavljanju servisov. Pribivalci prosijo, naj o zadevi razpravlja tudi občinska skupščina v Sevnici, za kar ji bodo hvalezní.

D. B.

### Matični urad Tržišče

Junijska doma roditelj Ivanka Simeonov iz Voden — dečka in Jozefa Lepoša iz Tržišča — dečka. — Porok ni bil. — Umrla je Angelika Kos, gospodinja iz Polja, stara 71 let.



Pogled v delavnico v Krmelju

# OD BOLOGNE DO SORENTEA

3

Preden smo zapustili občino Conselice, smo morali na vsak način še v občinsko dvorano, čeprav je bilo že pozno ponoči. Župan, tudi komunist, je rekel, da bo užaljen, če mu ne bomo uslušali prošnje. Pokažal nam je, kakšna je razmestitev sedežev glede na politično pripadnost občinskih svetnikov. Največ odbornikov sedi seveda na levih strani, na desni jih je samo nekaj. Tudi tu igra pomembno vlogo tradicija. Že pred več desetletji so v tem kraju streljali na ženske — kmetijske delavke, ki so demonstrirale pred zupanstvom in terjale povrnjenje plače samo za borec na cesta.

## Vse kmetijsvo — en sam vrt!

En dan bivanja v Reggiju Emilia, provinci, ki steje okrog 400.000 prebivalcev, je zadoščal komaj za bežen pretečnosti tega območja. Toda tudi bežna srečanja so nam posredovala nekaj bogatih včnov. Predvsem nas je navdušil kmetijski, ki se nam je zdelo kot en sam vrt. Vsak peden žemlje je skrbno obdelan. Iz zemlje iztisnejo vse, kar se iz nje iztisni.

Provinca Reggio Emilia se je zadnjih deset let spremnila iz agrarno-industrijskega v industrijsko-agrarno področje. Prevladujejo majhna in srednje velika industrijska podjetja, ki so seveda v rokah kapitalistov, medtem ko so delavci zvezni pod vplivom levice, predvsem komunistov. Na podeželju je prevladujoč sloj kmetov, ki je zelo borben, stalno angažiran v bojih proti veleposetenkom. Pri tem pa ne gre samo za tako imenovane polovinarje, ki obdelujejo tujo zemljo. Tudi okrog 50 odstotkov individualnih kmetov je pod vplivom levice, čeprav so bili kmetje v preteklosti normalno pod vplivom katoliškega gibanja. K tej spremembi je pripomogel prisisk monopolov, ki tiči tudi kmetu in ga sili k večji zadržini in tudi siceršnji organiziranosti, če hoče vzdržati surovo konkurenco veleposetenkov in monopolov. Zaslugo pa je treba pripisati tudi spremembi v politiki KPI v odnosu do kmetov. Komunisti se močno angažirajo v delu s kmeti.

Na območju province je 45 občin, od teh jih je 35 v rokah komunistov in socialistov. Sile levice prevladujejo celo v katoliškem gibanju. Čeprav je na vrhu velik prepad med vodstvi KPI in krščansko-demokratske stranke, je spodaj, na terenu, precej akcij, v katerih složno sodelujejo tako komunisti kot tudi pridiplomski katoliški gibanji. Sekretar komunistične federacije nam je povedal, da so komunisti organizirali številne ideološke razprave, za katere je bilo precej zanimanja tudi med katoliško mladino. Tudi v pripravah za pravljeno 20-letnico odpornosti fašizmu so sodelovali razen komunistov, socialistov in drugih levih sil tudi napredni sile iz katoliškega pokreta.

Sodelovanje med komunisti in socialisti je po priporavnovanju sekretarju komunistične federacije in podsekretarju socialistične federacije, s katerima smo se pogovarjali, zelo uspešno, kot pravita, na liniji enotne fronte. To sodelovanje traja že petnajst let in ga nista motili ne plima ne oseka v odnosih med italijanskim komunistično in socialistično stranko. Tudi sedanja polemika zaradi sodelovanja socialistov v vladu levega centra ni vplivala, da ne bi bila še naprej ohranjena enotnost.

Po končanem spremembi pri sekretarju komunistične federacije smo obiskali veliki kooperativ, nekakšno zvezo zadruž, kjer predelejujo, obdelujejo in čistijo mlečne izdelke, ki jih dobivajo od včlanjenih zadruž. Od tod gredo proizvodi naravnost na trg. Dejansko so to pridekli zadružno povezanih individualnih kmetov in spolovinarjev, ki sicer — sami, brez sodobnih obratov — ne bi mogli uspešno konkurirati velikim kapitalističnim kmetijskim organizacijam.

Zmogljivost obratov kooperativ je zelo velika. V prostoru, kjer dozoreva parmezan, človek kar osupi na pogled na velikanske skladovnice velikih hlebev sira, premazanih z neko črno zaščitno snovojo. Preracunalni smo, da znaša vrednost zalog zorečega sira okrog poludruga milijarda lir. Razen tega opravljajo v obratih kooperative tudi še druge dejavnosti: čistijo in pakirajo maslo, pasterizirajo in stekleničijo mleko itd. Zadnje čase so začeli pošiljati na trg tudi mleko v impregniranih papirnatih vrečkah.

Pot nas je vodila naprej v občino Santa Vittoria, še zmeraj v provinci Reggio Emilia. Obiskali smo sodobno zadružno posestvo, ki meri okrog 3500 ha obdelovalne zemlje. Razen prasične farme so nam pokazali še prostrana rizova polja. Povedali so nam, da je bila zadružna ustanovljena že leta 1911. Odločen in velik vpliv v njej imajo komunisti. Zadruga zapošljuje okrog 1200 kmetijskih delavcev zadružnikov.

Pri obedu, ko ni šlo brez zdravici, nas je pozdravil tamkajšnji sekretar komunistične organizacije, mlad črnolast fant. S preprostimi besedami je izrazil simpatije, ki jih goji do Jugoslavije in njene samostojne zunanjne politike. Vendar pa je bil v razgovoru z nama zelo odkrit. Kar naravnost je povedal, če mu kakšna stvar pri nas ni všeč. Mi pa spet nismo bili takoj napeti, da bi nespametno trdili, kako da je pri nas vse najlepše, vse tako čudovito skladno — brez težav in napak.

Potem smo se vrnili v mesto Reggio in si spomota ogledali še veliko zadružno klavnicu, v katero so včlanjeni posamezni zadružni v individualni kmetiji. Ker seveda nimajo dovolj živine iz svoje lastne vzreje, dobivajo v zakol tudi živino iz uvoza. V sestavi klavnicice so tudi predelovalni obrati.

# Spor zaradi ciganskega kralja

Jugoslovanski Cigani ne priznajo samozvanca

Iz Romunije in živi v Rimu, postala ciganska kraljica. Italijansko časopisje poroča, da je iz Travnika prišlo v Rim pismo, ki ga je podpisalo enajst jugoslovanskih ciganskih starešin. Pismo izpodlja izbor Rusa Peletuja za ciganskega carja, ker volitev niso bile opravljene demokratično. Pismo je sesal Nikola Vuladižija, 60-letni Cigan, ki je lani dvakrat zaporedom obiskal Italijo in

# „Letošnja sezona je boljša od lanske“

Edina gostinska delavka načakarica, ki ima končano strokovno izobrazbo, je v črnomaljskem hotelu »Lahinja« IVANKA ROZMAN. Pred dvema letoma je v Novem mestu končala gospodinsko šolo in se pravzaprav usposobila za poklic kuharice, vendar ni dolgo ostala pri tem poslu. Po končani šoli, katero ji je omogočila obiskovati Zveza borcev, ker je njen oče umrl v Mauthausnu, se je zaposlila v Makarjevi gostilni v Metliki. Tam je bila deloma v kuhinji, deloma pa je stregla gostom, in slednje ji je bilo bolj všeč. Po 7 mesecih prvega službovanja je prišla v novi črnomaljski hotel, kjer je še danes. Malo začudena je bila, ko sem jo kot gost povabila k mizi,

## NOVICE ČRНОМАЛЈСКЕ КОМУНЕ

ko pa sva začeli govoriti o njenem poklicnem delu in turistični sezoni, ni bila redobesedna:

— Letošnja turistična sezona je boljša od lanske. K nam prihaja veliko skupin, tako da imamo skoro vse sobe zasedene. Prihajajo iz Celja, Kranja, Dravogradu in Kopra, te dni pa imamo goste iz oficirske šole. Razen teh

### Za dan vstaje v črnomaljski občini

V počastitev dneva vstaje sta občinski odbor ZB Črnomelj in Planinsko društvo organizirala v nedeljo, 19. julija, veliko planinsko slavlje na Mirni gori, kjer so izvajali tudi lep kulturni spored.

Istega dne je bilo organizirano srečanje borcev in mladine na vinskiem kampingu ob topli Kolpi. Po vseh večjih hribih bodo danes zvečer zagoreli kresovi, v Črnomelju in na Mirni gori pa bodo razen tega izstrelili več barvnih raket.

Naročite DOLENJSKI  
LIST sorodnikom v  
tujini — hvaležni vam  
bodo za pozornost!

# Tujci kupujejo, domači trgovci pa ne

Tudi LEPIS na Suhorju presega letošnji izvozni plan

Vsek, kdor se čez Gorjance pelje proti Metliki, postane v Suhorju pozoren na velike skladovnice desk, zložene na hribku nad novo asfaltno cesto. Te deske so last lesno-predelovaine industrije »Lepis«. Delavke in delavci, ki se

## METLIŠKI TEDNIK

vozijo na delo v suhorski obrati iz bližnjih in daljnih vasi, predelujejo s pomočjo vodenih strojev les v televizijskih stolčki, poličke za na steeno in drugo.

»ČAS HITI« v Metliki

Metliška mladina redno izdaja svoj časopis »Čas hiti«. Ta mesec je izšla že sedma številka, ki prinaša informacijske članke, literarne prispevke ter kritike metliških napak. Vsak mesec izide 120 ciklostiranih izvodov, ki so si že pridobili ime, saj je vest o izhajjanju mladinskega glasila prodrla tudi v Ljubljano, kjer jo je objavila Mladina. Razveseluje predvsem dejstvo, da razen mladine v to glasilo dopisujejo tudi študentje in starejši občani. Ce bodo izdajatelji nadaljevali z delom v tem smislu, so na najboljši poti, da »Čas hiti« postane ne samo glasilo mladine, ampak glasilo Metlike sploh, zlasti še, ko bodo avtorji prispevkov prebrodili začetne težave, saj se nekatrim delom pozna precejšnje začetništvo.

— al

je precej prehodnih gostov in tujev. Vse do glavne zone nudimo hrano tudi abonentom, največ iz vrst prostevih in zdravstvenih de-

lavnikom pa grem ob prostih popoldnevih včasih domov, ob torkih in petkih pa v kino. V splošnem sem v poklicu zadovoljna in si ne želim nič posebnega!

R. B.



Ivana Rožman: »V poklicu sem zadovoljna...«

lavcev, zdaj pa, ko so ljudje na dopustih, je abonentov manj.

— Kadarkoli grem mimo nasega hotela, vidim, da na vrta ni veliko gostov. Kako to?

— Ob delavnikih je tam res malo ljudi, ob sobotah zvečer, ko imamo ples, in tudi ob nedeljah, pa je vse zasedeno.

— Kako pa je z vašim zslužkom? Ste zadovoljni?

— Plaćani smo po učinku. Jaz zaslužim okoli 34 — 36 tisoč din na mesec. Hrano imam tu, plačam zanjo 4.600 din, za stanovanje dam 1.500 din, z ostalim denarjem pa še kar tepo izhajam. Poračun ga v glavnem zase. Kadarkoli grem domov, kjer je še več otrok, pa jim kaž nesem.

— Ali imate delovni čas točno določen?

— Imamo. Delamo v izmenah. En teden od šestih do dveh, drugi teden pa od dveh do enajstih zvečer. Razen tega smo v službi vsakobo zvečer in tudi ob nedeljah. Prostti smo malo, saj od nedelje nimamo nič. Med de-

lavniki pa grem ob prostih popoldnevih včasih domov, ob torkih in petkih pa v kino. V splošnem sem v poklicu zadovoljna in si ne želim nič posebnega!

R. B.

## Spet »pomota« v samopostrežbi

Nedavno je občinski sodišče v Črnomelju kazovalo s 7000 dinarjev kazni L. P., gospodinju iz Metlike, ki je letos aprila v črnomaljski samopostrežni trgovini »Prehrana« skrivaj vzela za 2748 din blaga.

Uslužbenka te trgovine je videla, da je omenjena stranka ob nakupu spravila nekatere stvari v nakupovalno mrežo, nekaj pa v torbico, zato je blagajničarko na to opozorila. Ko je L. P. pri blagajni hotela plačati le to, kar je imela v kovinski košarici, so jo poklicali v pi-

sarno. V njeni torbici so našli še čokolado, več konzerv in 1,98 kg teletine! Izgovarjava se je, da je teletino pomota vzela, konzerve in čokolado pa da je dobila v hrambo od neznane ženske, ki jo je tega dne srečala in je ni več videala... Ker so hoteli v trgovini od nje še denar za meso in ker so jo osumili, je bila stranka tako užaljena, da mesa sploh ni hotela vzeti in ga seveda tudi plačala ni. Običajna zgodba, ki pa se je končala na sodišču z izrekom sodbe. Ta pa še ni pravnomočna.

## Za veliko vložno tatvino v Metliki spremenjena kazen

V našem listu smo poročali o eni največjih vložnih tatvin, kar se jih je v naših krajih zgodilo v vojnih letih, v kateri so znikavti iz Zagreba odnesli Vilmi Širkovo iz Metlike dragocenosti za več sto tisoč dinarjev. Zoper kazen, ki jo je tedaj izreklo novomeško okrožno sodišče, se je pritožil javni tožilec, kakor tudi eden izmed obtožencev.

Vrhovno sodišče je pred kratkim Stevico Nikoliča, ki se je pritožil, oprostilo od obtožbe, Ljubici Konstantinov in Kati Kokandi pa zvišalo kazni, in sicer: Ljubici Konstantinov na 3 leta in 3 meseca zapora, Kati Kokandi pa na 4 leta strogega zapora. Ker sta bili obe obtoženki že večkrat kaznovani zaradi podobnih kaznivih dejanj in ju doslej kazni niso spomenovali, je bilo Vrhovno

— Kako ste porabili denar, ki ga je vaša organizacija dobila za nagrado?

## Matični urad Metlike

Junija je bila doma rojena ena deklica. — Porodili so se Janez Gršč, mehanik iz Bojanje vasi, in Ljudmila Klemendić, farmacevtski tehnik iz Metlike; Peter Pavlovič, delavec, in Stanislava Pečarić, poješčica, oba iz Drašč. — Umrl so: Barbara Urh, gospodinja iz Krizevske vasi, 83 let; Alojz Sumić, oskrbovanec iz Metlike, 58 let; Janko Damjanović, posestnik iz Drag, 56 let; Jože Štefančič, učenec iz Drašč, 8 let.



I. ljubljanska brigada Moše Pijada, ki dela na cesti Metlika-Crnomelj, je imela minulo sredo dopoldne zbor na dvorišču gradaškega gradu. Mladina iz občine Ljubljana-Center se v naših krajih dobro počuti, pri delu pa vneto tekmuje z II. belokranjsko brigado Janka Starihe za doseglo čim boljših rezultativ.

## V Petrovi vasi: ena najboljših KO SZDL!

Petrova vas je manjša vasica med Crnomeljem in Sežmem, njeni prebivalci pa si žele vsestranskega napredka. Posebno delavna je v vasi krajevna organizacija SZDL, ki je lani dobila prvo nagrado 40.000 din na tekmovanju, razpisanim v občinskem merilu. Sekretar KO SZDL je še mlad fant Anton Kočevar, po poklicu pismosložna. S svojo torbo je vedno na poti, tako da smo ga večkrat zameniskali v vasi in na pošti, preden smo ga dobili in zapletli v pogovor:

— Takoj, ko smo dobili denar, smo v vasi sklicali širši sestanek z vsemi drugimi krajevnimi organizacijami, kjer smo se pogovarjali, kaj naj bi kupili, da bi bilo za vse prav. Zedinili smo se za radioaparat UKW z gramofonom. To je stalno nekaj več, kot smo imeli, z-

ski dom. Pod streho je že, vsega ostalega pa se ne moremo lotiti, ker je zmanjšalo denarja. Žal nam je predvsem zato, ker se tako dela škoda! Imano tudi nekaj slabih poti, katere bi radi popravili, vendar pa moramo dobiti drobilec. Pred zimo se teh del ne bomo mogli lotiti.

— Vi ste tudi sekretar vaškega aktivista ZMS; kaj dela mladina v vasi?

— Sem že povedal, da je bil aktiv ZMS še pred kratkim ustanovljen. Ko smo v slovi namerili radio in gramofon, se je okoli njega začela zbirati mladina. Tako je bil ustanovljen vasi aktiv, ki že kar pridno dela. Mladina pomaga s prostovoljnimi delom pri uređevi vasi, organizira vse lete in popoldneve. Dokler ni bila mladina organizirana, je predstavljala za vas problem, o katerem smo večkrat govorili tudi na SZDL, zdaj pa se je vse lepo uredilo. Mladina, SZDL, kakor tudi vse ostale vaške organizacije v Petrovi vasi si želimo le to, da bi se uspešne delali, kot smo že doslej.

Sekretar krajevne organizacije SZDL v Petrovi vasi je Anton Kočevar

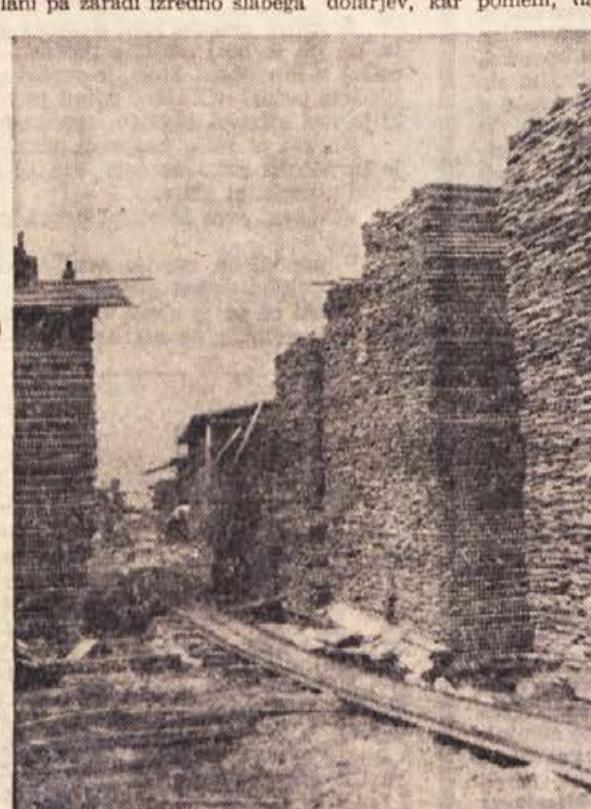
to je vsaka organizacija že prispevala. V stavbi, kjer je bila do nedavnega osnovna šola, smo oba aparata namestili. Zdaj je tam vedno živo. Odkar imamo v vasi gramofon, je začela delati tudi mladina, prej pa sploh ni bilo vaškega aktivita.

— Kaj vse je vaša organizacija letos že naredila?

— Pozimi smo imeli čestno sestanke, kjer smo razpravljali o vseh mogočih stvareh, ki kmetovalce zanimalo. Odkar se je začelo delo na polju, smo s tem skoraj prenehali, ker ljudje nimačo časa. Naša organizacija si je zadala nalogu predvsem še povečati število članov (zdaj jih imamo 192), zatem pa urediti gasil-



Na Radovici se je staro začelo umikati novemu. V tejde podrti hiši nihče več ne stanuje. Saljivi vaščani pravijo, da jo bodo pustili za vaški muzej, njen lastnik pa si je zgradil sodobno domačijo, ki to vidimo v ozadju.



Ne samo o lesu, se veliko več je takih skladovnic v bližini suhorskog obrata LEPIS, kjer delajo televizijske stolčki, stenske police in druge za izvoz.

# Do 1970. leta: poldruga milijarda prometa!

**Glavna skrb kolektiva je in bo ostala: zadovoljiti potrošnika!**

Ko govorimo o razvitiosti trgovske mreže v ribniški občini, ne smemo pozabiti, da se je tu razvoj trgovine pričel prav zaprav šele leta 1961 z združitvijo treh trgovskih podjetij v Ribnici, preteklo leto pa so se mu pridružili še trgovski podjetji v Sodražici in Loškem potoku ter Zeleznina v Ribnici. Novo trgovsko podjetje, ki sedaj posluje deloma tudi v kočevski občini (z obrati v Podpreski in na Travi), je dobito ime »Jelka«.

Ena od osnovnih misli ob združevanju majhnih trgovskih podjetij je bila: združeni bomo lahko napravili več, lažje bomo obradali ustvarjena sredstva, sklade, lažje bomo gradili in urejali nove lokale,

## REŠETO

kar vse dotedaj ni bilo mogoče ali pa le v zelo majhnem obsegu. Prvotno nezupanje je splahnelo ob otvoritvi nove samopostežne trgovine, potrošniki pa so se že navadili na to, da dobijo vsako leto kak nov, sodoben lokal.

Kolektiv trgovskega podjetja se ves čas zaveda, da je njegova osnova naloga ustreži potrošniku. To pa velikokrat pomeni žrtvovanje, odgovodovanje, vlaganje sredstev v izboljšavo, modernizacijo lokalov. V teh letih so že uredili poleg samopostežne trgovine (okrog 13 milijonov) še trgovine v Grčaricah (2 milijona), Opremo v Ribnici (4 milijone), trgovino Živila v Ribnici (5 milijonov) in Manufakturo (7 milijonov), medtem ko so za gradnjo trgovsko-stanovanjske hiše v Loškem potoku namenili nad 20 milijonov dinarjev. Trgovska hiša v Loškem potoku bo predvidoma dograjena v treh letih. V stavbi bodo razen trgovskih lokalov še skladišča in stanovanja.

Med načrti trgovskega podjetja Jelka v Ribnici velja omeniti še to, da bodo do leta 1970 obnovili opremo v vseh 28 poslovalnicah, v večjih pa namestili registrske blagajne. Kjer je potrebno, bodo lokale tudi obnovili. Vse poslovalnice v Ribnici bodo opremili z neonskimi napisimi (sedaj jih imajo že Samopostežba, Živila in Manufakturna, ki še ni dokončno urejena).

Nemajhne skrbi predstavlja pomanjkanje skladišč, brez katerih je težko zadovoljiti vedno večje povpraševanje po-

trošnikov po vseh vrstah blaga. Pred kratkim je podjetje kupilo bivše Cenetove filje, v katerih bodo 337 kvadratnih metrov površine lahko s pridom uporabili za vskladitev blaga, seveda potem, ko bodo prostore primerno uredili. Za hitrejšo manipulacijo so letos kupili tudi tovorni avtomobili.

Po združitvi treh trgovskih podjetij pred štirimi leti se je promet iz leta v leto naglo povečeval, tako da je lanski celotni dohodek znašal že 838 milijonov dinarjev (plan 740 milijonov). V letošnjem planu so zapisali 950 milijonov dinarjev prometa, vendar bo končni uspeh, sodeč po dosedanjih pokazateljih, občutno večji. V naslednjih letih, tja do 1970, so si zadal kot osnovno nalogu povečati vsako leto promet za 10 odstotkov, tako da bi ob koncu sedemletnega pla-

na prišli že na poldrugo milijardo dinarjev.

Prikaz ne bi bil popoln, če ne bi na koncu zapisali še nekaj besed o kadru, standardu in prehodu na skrajšen delovni čas. S kadrom, pravijo, nimajo posebnih težav; potrebne trgovske delavce si vzgajajo sami, osebni dohodek pa so odvisni od prometa in je le še nekaj takih, ki imajo pod 25.000 din. S prihodnjim letom bodo uvedli tudi počitniški regres za letovanje; kdor ima manjše osebne dohodek, bo dobil večji regres, člani kolektiva z večjimi OD pa manj.

Verjetno bodo v enem mesecu že lahko prešli na 42-urni delovni teden. Kakor povsod so potrebni tudi v trgovini podrobne analize; v trgovini morda še bolj, ker morajo delovni čas prilagoditi potrošnikom. Ko bo analiza napravljena, se bodo v kolektivu o njej še posebej pomenuili.

F. G.



V pred kratkim prenovljeni trgovini SADJE-ZELEJAVA v Ribnici (Foto Mohar, Ribnica)



V bogato založeni trgovini potrošnik hitro najde, kar potrebuje – to pa je eden izmed pogojev za zadovoljstvo! (Foto Mohar, Ribnica)

## TORBICA (Sodražica): od 34 na 100 milijonov dinarjev

V sodražkem obratu ljubljanske Torbice, ki je bil odprt konec 1962. l., izdelujejo drobno usnjeno galanterijo, deparnice, etuije ipd. Predvsem je pomembno to, da daje zavestnost, bodo lahko izpolnili na okroglih 100 milijonov. V prvih šestih mesecih so že izpolnili pol letnega plana, čeprav je bilo zaposlenih manj, kot so predvidevali. Letno obveznost, bodo lahko izpolnili – pravijo – saj bodo avgusta zaposlili vsaj še deset delavčev.

Zenske in dekleta, ki se po končani osmestni šoli zapošljujo v Torbici, se kaj hitro pričajo delu in potem jim gre kar dobro izpod rok. Lansko leto so napravili za 61 milijonov deparnic, etuljev in drugih izdelkov usnjene galanterije (plan 34 milijonov), za letos pa so postavili plan

za letos pa so postavili plan

na 25.000 in več.

Zadnji meseč so v proizvodnji dosegli bistveno spremembo, namreč v nagrajevanju; prej so bile delavke plančane po času, sedaj pa so po normi. Tak način nagrajevanja seveda precej vpliva na kvalitetno izdelkov, povečali pa so se tudi osebni prejemki: lanskih povprečnih 17.000 na 25.000 in več.

## Seja sveta za industrijo in obrt – tokrat v OPREMI

Svet za industrijo, promet in obrt ObS Kočevje je na zadnji seji sklenil, da bodo imeli posledje seje v posameznih gospodarskih organizacijah in podrobnejše analizirali njihovo problematiko. Prva takšna seja je bila 26. junija v obrtnem centru Oprema. Na seji so obravnavali problematiko obrti v družbenem sektorju, posebej pa še problematiko obrtnega centra Opreme. Oprema zdržuje naslednje dejavnosti: mizarstvo, tapetništvo, pleskarstvo in steklarstvo. Podjetje je nastalo 1961. leta z združitvijo več majhnih obrtnih delavnic. Zlasti kritično je bilo 1962, sedaj pa je stanje že precej boljše in ni tako slabovo, kakor je na prvi pogled kazalo.

Ema glavnih težav je nedreno preskrbovanje lesa, drugi problem pa je uslužnostna dejavnost. Svet je priporočil organom samoupravljanja, naj se odločijo za obrat, ki bi skrbel za uslužnostno dejavnost, ostali pa naj se specializirajo na ožji krog serijskih izdelkov (stavbno pohištvo, tapetništvo). Tretje vprašanje je vzgoja in izobraževanje delavcev. Zadnji čas je nekaj kvalificiranih delavcev začutilo podjetje, predvsem zaradi slabih stanovanjskih razmer.

Podjetje ima v Kočevju nedvomno perspektivo. Po mnenju članov sveta pa bo treba na eni prihodnjih sej temeljito razpravljati o perspektivah lesne industrije v občini.

## LJUDJE MED SEBOJ

### Sestankomanija

Sestankov poznamo več vrst, tiste, o katerih teče beseda, pa lahko zvrstimo v tri skupine: v plodne, neprodne in brez dnevnega reda, ki v bistvu spadajo v drugo kategorijo.

Znanec je vso naglico prihitek po ulici in komaj »zdelal« ovinek. Za trenutek sva poklepata in potožil je, da hiti s sestankom na sestanke, zjutraj, dopoldne, opoldan, popoldan, pozno v noč, v svojo pisarno, kjer dela, pa komaj še utegne. Zepe je imel polne vabil na sestanke, ki se vseh niti ne more udeležiti. »To« je dejal, »sploh ni ničemur več podobno! Ti sestanki so postali že prava manjica... Ne vzdržim več, nisem več mlad, družino komaj še poznam, v službi me redko vidijo (je direktor)...«

Res je, sestanki so nujno potrebni, saj je tekoče problematike vedno več. Toda velikokrat bi zadostoval kratek posvet brez dolgovzelnih monologov, govorov, debat. Če tak sestanek ni dobro pripravljen, da dnevni red oblikujejo gredoč, in če gradivo zanj ni bilo že prej pripravljeno, se lahko močno zavleče, rezultat pa je mogoče isti kot pri kratkem, dobro pripravljenem posvetu.

Točla vsa tragika sestankov ni v tem, da jih je preveč (v sedanjem predkongresnem obdobju bi jih lahko bilo še več), pač pa v tem, da navadno prizadevajo vedno iste ljudi, medtem ko ostaja velika večina indiferentna, prosta sestankov, čeprav je na veliki večini sestankov morda govora prav o njih.

Lepo je poudaril član CK ZKS France Simonič na konferenci Zveze komunistov v Kočevju, naj bo v prihodnje čim manj sestankov, ti pa naj bodo kvalitetni, konstruktivni, dobro pripravljeni in naj jim bo, predvsem, glavni smoter izvajanje vseh dosedanjih ugotovitev in sklepov v življenju, v praksi...

## Plan dela v drugem polletju

Oba zborna skupščine občine Kočevje bosta v drugem polletju obravnavala na svojih sejah poleg tekoče problematike tudi naslednje: poročilo o delu zavoda za zaposlovanje delavcev, poročilo sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij, poročilo sveta za družbeni plan in finance o realizaciji družbenega plana v 1. polletju s posebnim ozirom na izvajanje priporočil o politiki na področju investicij, izvoza in osebne ter splošne potrošnje; poročilo UO sklada za zidanje stanovanjskih hiš; prenos pristojnosti ObS na svete in komisije skupščine; poročilo sveta za šolstvo

Po večletnih težavah se je v dobropolski Apnenici letos obrnilo na bolje, saj so polletni plan dosegli in ga celo nekoliko presegli. To je vsekakor posledica ugodnih tržnih pogojev, prav gotovo pa tudi kvalitete apna, ki spada v gornji del 2. kategorije. Dobropolsko apno pravljajo v glavnem v Split, Zagreb, Sremsko Mitrovico, Voivodino, na Notranjsko itd.

Stare peči za žganje apna še niso upokojili, saj daje po 500 ton apna na mesec (17 ton dnevno), nova peč pa 25 do 26 ton dnevno (kapaciteta 30 ton). Kvaliteto apna vsak mesec kontrolirajo in pomanjkljivosti sproti odpravljajo. Ena glavnih nalog je trenutno mehanizacija dela v kamnolomu, kjer je še precej ročnega dela. Delavci v apnenici so nagrajeni po toni nakuhanega apna, medtem ko delajo v kamnolomu na akord in zaslužijo nekateri tudi nad 50.000 din.

# S študentskega posvetovanja v Novem mestu

Na pobudo občinskega odbora SZDL v Novem mestu je prejšnji teden prišlo do posvetovanja med študenti in predstavniki političnih organizacij. V uvodnem govoru je predsednik SZDL tovariš Slavko Dokl predvsem poudaril, naj bi bili taki posveti bolj pogosti in naj bi postala povezava med študentskim klubom in političnimi organizacijami tesnejša.

Studentje so na začetku predlagali, naj bi se delo novomeškega kluba študentov poživilo. Večina se še spominja Kluba dolenskih visokošolcev, ki je prav plodno deloval. Omeniti velja, da je bil prav takrat kontakt med študenti in političnimi organizacijami najtesnejši. Danes ti stiki niso tako čvrsti in tudi delo kluba je šibkejše. Akcije kluba so občutno pad-

## NOVOMEŠKA KOMUNA

dentje izvolili iniciativni odbor, ki bo poskrbel za delovni program. Navzoči so odboru kar takoj dali nekaj koristnih nasvetov; predvsem je bila velika večina za športno društvo, ki naj delu-

je v okviru kluba (največje zanimanje je za košarko), pa tudi kulturne prireditev naj bi bile pogoste (in predvsem bolje) organizirane. Hkrati so bili študentje iz novomeške in trebanjske občine tudi za tesnejše sodelovanje med študenti in dijaki, predvsem tistimi iz zaključnih razredov.

Ker je bil vse do letos opazen pojav, da štipendije niso bile razpisane javno, ampak so jih dobili študentje z zvezami in poznanstvi, je postajala tudi vez med štipenditorji in štipendisti vse šibkejša. Zato so na posvetovanju sklenili, naj študentski klub ter politične organizacije v občini vplivajo na delovne organizacije ter tudi predlagajo študente, ki naj dobe določene štipendije. Obenem so menili, naj štipen-

dija še naprej ostane osnovna oblika pomoči pri študiju, kreditiranje pa naj postane dopolnilo. Glede višine štipendij so bili študentje mnenja, naj bi bila štipendija za vse letnike enaka, dolžili pa bi najnižjo mojo. Hkrati so menili, naj bi šte štipendije v korak s potrebami.

Na posvetovanju je bilo podprtano dejstvo, da je občinska skupščina razpisala letos za družbene službe 14 štipendij, prijavljencev pa je le šest. Vzroke za to gre brčas iskat v neurejenih razmerah, zlasti v prosveti. Na posvetovanju smo še slikali, da so v letu 1963-64 delovne organizacije, občinska in okrajna skupščina štipendirale 259 študentov. Povprečna štipendija okrajne skupščine je bila 15.600 din., delovnih organizacij in občinske skupščine pa 12.700 dinarjev.

Na koncu so se študentje zavzeli še za boljše kadrovskie službe po delovnih organizacijah, saj so te do zdaj reševale kadrovska vprašanja sila ozko, kolikor so jih sploh reševale. Zato bo v bodoče potrebna tesnejša povezava med delovnimi organizacijami, političnimi organiter študentskim klubom.

-al

## V Orehovalci nastaja krajevna skupnost

Prejšnji mesec je bil v Orehovalci sestanek predstavnikov krajevnega odbora in vodstev družbenih organizacij. Tov. Zvone Perč je prisotnim na kratko obrazložil naloge krajevnih skupnosti, ki bodo kot nov samoupravni organ prebivalcev prevzele vlogo sedanjih krajevnih odborov in hkrati skrbele za širše potrebe prebivalcev. Bodoma krajevna skupnost v Orehovalci, o kateri je tekla beseda, bi organizirala komunalne, stanovanjske, gospodarske, socialne, zdravstvene,

kulturno-prosvetne in druge dejavnosti za zadovoljevanje potreb prebivalcev in gospodinjstev. Na posvetu so ustavovili pripravljalni odbor, ki bo izdelal osnutek statuta bodoče KS Orehovalca. V osnutku bo upošteval dane pogoje in možnosti področja. KS bo obsegala vasi: Orehovalci, Cerov log, Mihovo, Starava vas, Loka, Gornje in Dolne Mokro polje, Polhovica, Praproče, Zeravin, Pristava, Zapuže, Hrastje in Tolsti vrh.

V naštetih naseljih živi več kot 1000 ljudi, ki so večji

del manjši kmetje. Precej ljudi je zaposlenih pri Kremanu, v Iskri, v IMV, pri Pionirju in v Mizarskem podjetju Podgorje v Sentjerneju, saj se jih vozi na delo v ta podjetja vsak dan več kot 250. Bodoča KS Orehovalca ima lepe možnosti za razvoj. S pomočjo občine Novo mesto bi lahko v turistične namene uporabljala grad Prežek, v katerega je družba vložila precej denarjev. Po raznih obrtniških uslugah, kot so kolarske, kovačke, čevljarske in druge, je veliko povpraševanje, šušmarji pa navajajo cene. Delovni obrtniki, voljni delati, bodo lahko v KS našli pošteno zaposlitev in bodo lahko socialno zavarovani. To bo v prid prebivalcem in posameznikom.

Rudi Pušenjak

### Mednarodni esperantski kongres v Haagu

49. mednarodni kongres esperantistov bo od 1. do 8. avgusta letos v Haagu; zanj se je prijavilo že nad 2500 udeležencev z vseh kontinentov. V času konresa bodo imeli pravniki, zdravnički, znanstveniki, arhitekti in drugi strokovnjaki svoje posebne konference, profesorji univerz, med njimi tudi Jugoslovani, pa bodo predavalni na ljudski univerzi v Haagu.

Mednarodno gledališče iz Pariza bo ob tej priložnosti gostovalo v Haagu in bo uprizorilo dela Čehova, Lorče, Ionesca, Kljukovića, Matkovića in Sartra.

Ob navzočnosti poslanec Slavka Grahka in Ludvika Goloba je skupščina trebanjske občine na seji 16. julija v prostorih tovarne šivalnih strojev na Mirni obravnavala najrazličnejša gospodarska vprašanja in druge zadeve.

Razprava se je začela z obravnavanjem dopolnitve v odkolu o novi organizaciji šolskega omrežja v občini. Sprememba se nanaša na šolski okoliš podružnične šole v Sentlovrencu, ki je z novim odkolom pripojen deloma k osnovni šoli v Trebnjem, deloma k osnovni šoli v Velikem Gabru.

Predlog odkola o javnem redu in miru je dal dovolj snovi in pobud za živahno razpravo, v kateri se je oglasilo več odbornikov. Alojz Krhin je menil, da bi morale biti primerne kazni za vse tiste, ki z motornimi vozili drvijo skozi naselja, dvigajo oblake prahu in ogrožajo javni red in mir. Franjo Bulc je poudaril, da je krajevni odbor na Mirni že napravil vloge za omejitev hitrosti v naseljih, vendar uspeha še ni. — Inž. Branko Voljč je pripomnil, da je v osnutku odkola, o katerem teče razprava, precej nejasnosti. Navedel je 6. točko 2. člena, ki prepoveduje trgovanje na tistih mestih, kjer tega ne predvideva uredba o tržnem redu. Dodal je, da trebanjska občina še nima odkola, ki bi določal, kaj so tržni prostori, in bo zato teže izvajati določilo odkola o javnem redu in miru. Po mnenju odbornika Bulca bodo moralna taka in podobna vprašanja rešiti krajevne skupnosti.

# Tovariša Buka ni več

Vse Novomeščane, posebno pa starejše, je prejšnji teden pretresla novica, da nas je tov. Ferdo Buk za vedno zapustil. Ni še dolgo tega, kar smo ga videni vsako nedeljo na daljših izletih v okolico Novega mesta, zadnje čase pa ga jebolezen priklenila na posteljo in ga že nekaj mesecev tudi v mestu nismo več srečevali.

Ferdo Buk je 1908. leta začel v našem mestu opravljati brivsko obrt in je to delo opravljal v istem lokalnu na Cesti komandanta Staneta več kot 50 let. Že od nekdaj je bil znan turistični delavec, saj je bil 18 let predsednik Turistično-Olepševalnega društva, povojni pa več let predsednik odbora za olepšavo mesta. Bil je znan kegljač v klubu »Planku« in od leta 1919 do 1941 načelnik društva naprednih obrtnikov; razen tega je šest let vodil novomeško godbo.

Do predzadnjega leta ni bil nikdar bolan in je vedno, prej v lokalnu, potem pa na cesti, kjer je srečaval svoje znance, s svojo vredino in njemu lastnim humorjem pripovedoval šaljive zgodbe, ki se bodo še

dolgo ohranile med prebivalci Novega mesta.

Zadnja leta, ko ni več opravljal brivsko obrt, je vel z vsem srcem za lepo podobo našega mesta. Parke in zelenice v mestu je



Ijubil bolj kot svoj vrt in si je vneto prizadeval in da bi se v njih ne delala škoda. Izgubili smo dobrega obrtnika, nadvse požrtvovalnega, nesobičnega človeka, ki je slovel kot pravi poštenjak. Kot tak nam bo ostal v lepem spominu!

## Red in mir – odslej bolj spoštovana!

### Prihodnjič: o kreditni sposobnosti občine

Ob navzočnosti poslanec Slavka Grahka in Ludvika Goloba je skupščina trebanjske občine na seji 16. julija v prostorih tovarne šivalnih strojev na Mirni obravnavala najrazličnejša gospodarska vprašanja in druge zadeve.

4. člen odkola, ki govori o varstvu ljudi in premoženja, pravi v 8. točki, da je prepovedano puščati otroke brez nadzorstva na prometnih cestah ali drugih nevarnih mestih. Kdor te določbe ne bo upošteval, bo kaznovan z globom do 3000 do 10.000 dinarjev. Kazen se je zdela odborniku inž. Voljču previsoka in se je spraševal, kdo bo za varstvo otrok odgovoren poleti, ko je vrtec zaprt. Zlasti otroci zaposlenih staršev so tedaj brez nadzorstva. Ob tem vprašanju so se zadržali tudi drugi odborniki in menili, da bo treba še hitreje in učinkovite reševati vprašanje otroškega varstva. Zatem so se zavezali za poostreitev in dosledno izvajanje ukrepov glede tistega dela odkola o javnem redu in miru, ki preporučuje točenje alkoholnih pišč mladini.

Razprava o najemanju posojil in razen namene je bila zelo živahnja, vendar so neka-

## TREBANJSKE NOVICE

teri menili, da bo treba sile ali prej spregovoriti o kreditni sposobnosti občine. Po približni oceni je občina v prvih sedmih mesecih letos najela za blizu 1 milijard dinarjev posojil, kar da precej misli. Domenili so se, naj bi stekla beseda o zadolženosti in sposobnosti občine na eni prihodnjih sej občinske skupščine.

## Mokronožani gradijo vodovod

Večletni pogovori, naj bi Mokronog in vasi v njegovem okolici dobili vodovod, so bili naposred le poplačani z uspehom: pred nedavnim so začeli s prvimi izkopki, ob koncu julija pa bo na tem gradbišču delala brigada srednjoselske mladine iz trebanjske občine.

Nestrpnemu prebivalstvu in vodovodnemu odboru pa je šele zdaj, ko je znan celoten program in načrt za ta dela, jasno, da gradnja takega vodovoda ni niti majhna niti nepomembna stvar. Sele zdaj so se namreč pojavile tiste težave, o katerih so menili, da niso bistvenega pomena in jih bodo lahko odpravili z množičnim sodelovanjem občanov. To so predvsem finančne težave, zavojljeno katerih mokronožkega vodovoda gotovo ne bo mogoče speljati v enem zamahu, kakor bi vsakdo želel. Predvidevajo, da bodo letos lahko uredili le 4,8 km vodovoda, kar pa je precej manj, kot so trenutne potrebe. Ta odsek obsega v glavnem prvo etapu del pri gradnji vodovoda, ki naj bi po grobem računu veljal okrog 155 milijonov dinarjev. Sredstva za prvo etapo (zajetje, rezervoar na Belem griču in cevovod do Martinje vasi) so v glavnem (vsaj na papirju) zagotovljena, ker bo občina v ta namen najela 58,5 milijona dinarjev posojila, od tega 10,5 milijona pri republiškem stanovanjskem skladu. Seveda pa računamo pri tem na znatno pomoč občanov, o čemer naj bi se ti pomenili na zhorih volivev.

Finančne težave so pravzaprav edini vzrok za negotovost take gradnje, zlasti nadaljevanje naslednjih vodovodnih etap. Težko je predvideti, kdaj bo mokronožki vodovod dokončno urejen. Morda je težje tudi zato, ker je letošnja gradnja prišla tako iznenada in je našla skoraj nepripravljene domača vse, občino in občane.

### Težave z mlačvijo

V Sentrupetu so pridelovalci žitaric v precejšnjem precepku, ker ne morejo omlatiti ječmena in pšenice. V vasi nimajo primernih strojev, zato so pričakovali, da jim bo prišla na pomoč mlatilnica s kmetijskega obrata. Stroje pa so s tega obrata umaknili, češ da so se pokvarili. Maršikdo se je tedaj vprašal, kako skrbijo za stroje, da se kaj takega pripeti prav ob žetvi in mlačvi.

■ Standardova poslovalnica Suha roba je spet ena od prodajalnic, ki jih v zadnjem času preurejajo. Ta tako se počasi modernizira vse novomeške prodajalne. Med tem časom, ko Suho robo preurejajo, bodo potrošniki lahko kupovali v Domu opreme na Glavnem trgu.

■ Slamenki gredo v Novem mestu v teh vročih dneh dobro v promet. V prodajalni Velur jih ljudje kupijo vsak dan od 15 do 30. Svojevrstni rekord je bil zabeležen v soboto, ko so jih do deset ure prodali kar 40!

■ Kopalc s pridom izkoriščajo redke sončne dni. Na kopališču opazimo ob takih dneh precej ljudi, ki jih umazana, narasla in ne preveč topila Krka ne more zadržati, da se ne bi ohladili v mrzlih valovih.

■ Gibanje prebivalstva. Pretekli teden v mestu ni bilo porodov, porok tudi ne. Umrl pa je znani brivski mojster Ferdo Buk iz Koščalove 7, star 80 let.



TREBNJE – ENKRAT MALO DRUGAČE

## Pred 50 leti prvič z vlakom v Belo krajino

Letos je med proslavljanjem več znamenitih obletnic neopazno šla mimo nas 50-letnica belokranjske proge. Se dobro se spominjam, da je bilo maja ali junija 1914. leta, ko je odpeljal neko nedeljo zjutraj z novomeške postaje prvi vlak, poln potnikov, v Belo Krajino. Bil sem še kratkohlačen, vendar mi je vse ostalo v prav svežem spominu.

Kako sem takrat občudoval železniški most čez Krko, ki je bil za tiste čase res mogočen objekt! Kandija in vse ostale postaje, kjer se je vlak ustavljal, pa so bile lepo okrašene. Povsod so bili govor,

belo oblecene deklice, ponekod tudi godba in petje, na vseh postajah pa je prvi vlak prizakala množica ljudi.

Ko je železni konj prispoljal onkrat semškega tunela, so nas pozdravljali Belokranjci v narodnih nošah z godbo, plesali so kola in zelo se mi je, da poje vsa ta lepa deželica, ki se ji je z železnicami približal svet.

Sprevodnik je tedaj hitel od okna do okna, ko smo se bližali novi postaji, ker se ni vedel, na kateri strani je pač postaja. To je posebno med otroki vzbudilo nemalo smeha. Pa si ni vedel drugače pomagati, saj se je tudi on privičel peljati po tej proggi.

Ko smo se ustavili v Črnomlju, je bilo vse okrašeno z zastavami, igrala je godba, govorniki pa so poudarjali pomen te proge. Mi smo tu izstopili, ker smo obiskali znance. Popoldne so se svenčanosti nadaljevale z ravanjem, plesi in drugo zabavo, zvečer pa smo se spet z vlakom vračali proti Novemu mestu, polni nepozabnih vtipov.

Marijan Tratar

**MORJE, MORJE... (Foto: prof. Miro Kugler)**

### OBISK V TABORU PREDVOJAŠKE VZGOJE V KOČEVJU

## »Tovariš podporočnik, se lahko sezujem?«

Tako na Ščakovim domom v Kočevju je lepo urejen tabor predvojaške vzgoje, kjer trenutno preživlja svoje »počitnice« 70 mladičev drugega letnika predvojaške vzgoje. To so delaveci in valjenci iz lesne industrije, kmečki fantje itd. Mnogi so do sile niso poznali, niso bili navajeni na strogo »vojaško« življeno, disciplino, predvojaško uniformo, puško, praktične vaje in moralno-politično vzgojo. Marsikaj tegi jim je bilo tuje, čeprav se bodo z vsem tem všečji meri srčali, ko bodo oblekle čez leto ali dve prav vojaško uniformo.

»Ceprav je v našem delu posvečena precepljava skrb taktičnemu, strokovnemu učenju,« je pripovedoval namestnik komandanta tabora Ivan Brdar-Zan, »je za nas morda še važnejša moralno-politična vzgoja mladičev, razgovori s posamezniki, podrobnejše spoznavanje fantov... Vsi niso disciplinirani, kar je treba še pazljiveje objektivati, lili vzgajati in tako rekoč pazljivo voditi na pravo pot, dostenjno našega mladiča.«

Fantje so se hitro včeli v novo skupnost, in če je kdo hotel hodiči po svojih poteh, če se ni hotel pokoravati skupni disciplini, so ga skušali kar sami pomiriti in mu pokazati pravo pot. In prav namreč zavest skupnosti, skupnega dela in odgovornosti, občutek, da živis v veliki družini, ki pomembno, veliko doživjetje za vsakega mladiča, je povedal podporočnik Zan.

In še nekaj je, kar se vsakemu vrisne nepozabno v spomin: obisk starih partizanov, ki jim pripovedujejo o svojih vojnih doživljajih, o borbah, o partizanski taktički bojevanja. Ob večerih ob tabornem

ognju so take pripovedi še lepše, zanimivejše, v njih se poraja no spoznanje o naši revolucioni, podira se pregraja med mladiči in starimi partizani.

Kmalu zjutraj sta krenili dve skupini mladičev na vojo proti Sošni. V prvi skupini na robu gozda so se učili streličati v tarče, v drugi, na hodočasu pokopalšču, pa so maskakovali »prisobrani« in tudi streličali kot za stav (brez nabrojev seveda). Popoldan, ko imajo nekaj časa prost, polezajo, Sahirajo, berejo knjige in časopise, poslušajo radio (imajo obvezno poslušanje poročil), igrajo nogomet ali kaj drugega, zverčer pa tisti, ki imajo instrumente, kaj zagrajo, da je veselje. S hrano v internatu so zadovoljni, le v slaminjanih je po mnjenju nekaterih prečkanjati, lili vzgajati in tako rekoč pazljivo voditi na pravo pot, dostenjno našega mladiča.

Za dan vstaje bodo končali in se spet razili na domove. Še prej pa bodo odšli na dvodnevno premočno taborjenje, milogredje pa bodo obiskali vrsto krajev, znanih in NOB. Tako bodo po svoje počasti slovenski praznik – dan vstaje.

Pred kratkim je obiskal tabor okrajski inšpektor za obrambno vzgojo Milan Suštar in v dnevnik zapisal med drugim tudi tole: »Kvaliteta pouka je oddiščna in obvezni znajo celo več, kakor je predpisano. Tabor je vzorno urejen. Starešinski kader zaslubi vso povhodo.«

Ko sem v štabnem šotoru prepisoval te besede, je prišpel preden mladič in raportiral: »To-

variš podporočnik, ali lahko sezujem?« Bolj me nogar! Namestnik komandanta Zan ga je pogledal izpod obrvi, mu dejal, naj se sezuje in pokaže, kje ga boli, otipal prst na nogi in prikimal. »Vidis, kakor pri vojakih,« se je nasmehl.

F. Grivec

### MATIČNI URAD ADLESICI

Junija ni bilo rojstev izven bolnišnice. Tudi porok ni bilo. Umrl so: Jože Črnčič, kmet iz Pribinov, 61 let; Nikola Radočić, kmet iz Bojancev, 65 let, ter Mile Stipanović, kmet iz Marindola, 74 let.

### MATIČNI URAD STARII TRG

Junija sta bila doma rojena en deček in ena deklica. — Porok ni bilo. — Umrl je Anton Mušič, upokojenec iz Dolj Radenc, star 55 let.

### Novomeški odbojkari na novih poteh

Odbojkari so spomladti igrali s spremesljivo sredo. Nečak tekem so igrali prav solidno in jih tudi zanesljivo dobili, nekajkraj pa zelo slabu. Taka igra jim seveda v jesenskem delu ne bi dajala posebnih obetov za dober plasman. Toda gledali, ki so gledali tekme v počasnitve dneva borcev, so bili prijetno presenečeni nad formo novomeških odbojkarov, še bolj pa nad tem, da sta sodelovali kar dan Partizanov ekipo, ki sta se dobro uvrstili. Včasih je v možtvu sicer skrapilo, vendar je bil končno všeč kar dober.

Klub mrtvi sezon pa odbojkari niso prenehali s treningom. Pod vodstvom trenerja Penka, ki je obenem tudi igralec, se redno pripravljajo na jesenski del tekmovanja. To je tem bolj razveseljajoč, ker so bili odbojkari do zdaj znani po tem, da so bolj malo ali pa nič trenirali. Temu primerno se je izboljšala tudi forma. Edini pomankljivosti sta zaenkrat slab prstna igra ter premajhna borbenost. Obe napaki pa bosta brifas, kaj kmalu odpravljeni. Razveseljuje tudi dejstvo, da se na treningu pojavičajo novi, mlajši igralci. Trener Penko je resno zastavil delo, tako da so trening zanimivi in raznovrstni. Obenem so tudi opustili dosedanjši slog igranja in začeli z modernejšo in

dinamičnejšo igro. Ob resnem delu se jim pa trud prav gotovo poplača, saj ni malo gledalcev, ki se še spominjajo časov, ko so bili Novomeščani v zvezni ligi. Ce bodo odbojkari nadaljevali v tem smislu, so na najboljši poti, da povrne ugled novomeški odbojki in si pridobije mesto, ki ga s sedanjim delom tudi zaslужijo. Najlepši preizkus napredka bo vsekakor

letodni jesenski del republike lige. Na pomlad pa lahko partizanci, ki se bodo dobro uigrali, zanesjo juriš za vrnitev v svezno ligo.

— al

### Kopališče na Kolpi urejeno

Metliško kopališče je bilo do nedavnega zapuščeno in neurejeno, zaradi razbitih steklenic pa tudi nevarno za kopalce.

Mladina v Metliki je vzela delo v svoje roke. Organizirala je nekajdnevno brigado. Okoli 30 mladičev je v popoldanskih urah urejalo kopališče. Uredili so poti, igrališče za odbojko, popravili črpalko za vodo ter počistili prostor.

Kopališče je zdaj dobilo novo, lepo podobo, tako da lahko vsakdo z veseljem pride na kopališče ter se ohladi v prijetni Kolpi.

### RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, Sobotni večeri v naših krajih 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 22.10 Oddaja za naše izseljence. 19.30, 22.00. Pisani glasbeni spred od 5.00 do 8.00.

NEDELJA, 26. JULIJA: 8.00 Večer tobogan. 9.05 Naši poslušalci Cestitajo in pozdravljajo. 10.00 Se pomniti, tovarisi... 11.40 Nedeljska reportaza. 12.05 Naši poslušalci Cestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za naši vas. 16.00 Humoreska te glede. 21.00 Melodije v izložbenem oknu. 22.10 Godala v noči.

PONEDELJEK, 27. JULIJA: 8.05 Nekaj domačih in narodnih. 9.15 Mladi pevci — mladim poslušalcem. 11.15 Posor, nima prednosti! 12.15 KN — inž. Ivanka Brezovska prakši s streptokoki. 14.05 Glasbeni avtomat. 14.45 Pihalni orkester JLA p.v. Pavla Bratulja. 17.05 Obisk v berlinskih operah. 18.45 Na mednarodnih križpotih. 20.00 Melodije slovenskih skladateljev zavabne glasbe. 22.10 S popevkami po svetu. 20.00 Serenadi in nočurno. 20.30

TOREK, 28. JULIJA: 8.05 Jugoslovanski pevci popevk. 10.15 Z opernimi pevci po svetu. 11.15 Posor, nima prednosti! 12.15 KN — Ludvik Strobl: Katerih sort je prijavljenih premalo za seme. 14.35 Naši poslušalci Cestitajo in pozdravljajo. 17.05 Poletni spreهدi z zabavnimi orkestri. 18.10 Koncert po željah poslušalcev. 20.00 Dva edumatska klasičira. 20.20 Radijska igra »Judenburg.«

SРЕДА, 29. JULIJA: 9.00 Svet skoz sončna očala. 10.30 Clovec in zdravje. 11.15 Posor, nima prednosti! 12.15 KN — inž. Mirko Peterlin: Spremembe v prometu s klavno živino in mesom. 14.05 Glasbeni avtomat. 18.10 Iz fono-teka radia Kopar. 21.00 Giuseppe Verdi: Rigoletto.

CETRTEK, 30. JULIJA: 8.05 Slovenske narodne pesmi. 10.15 Z domačimi opernimi odvodi. 11.15 Posor, nima prednosti! 12.15 KN — inž. Jeika Hočevar: Kako uničujemo krompirjevo cimo pred izkopom. 14.35 Naši poslušalci Cestitajo in pozdravljajo. 15.40 Valčki in polke iz salona. 17.05 Poletni spreهدi po glasbenih galerijah. 20.00 Cestitko večer domačih pesmi in popevk.

slovenski pevci popevk. 10.15 Z opernimi pevci po svetu. 11.15 Posor, nima prednosti! 12.15 KN — Ludvik Strobl: Katerih sort je prijavljenih premalo za seme. 14.35 Naši poslušalci Cestitajo in pozdravljajo. 17.05 Poletni spreهدи z zabavnimi orkestri. 18.10 Koncert po željah poslušalcev. 20.00 Dva edumatska klasičira. 20.20 Radijska igra »Judenburg.«

SРЕДА, 29. JULIJA: 9.00 Svet skoz sončna očala. 10.30 Clovec in zdravje. 11.15 Posor, nima prednosti! 12.15 KN — inž. Mirko Peterlin: Spremembe v prometu s klavno živino in mesom. 14.05 Glasbeni avtomat. 18.10 Iz fono-teka radia Kopar. 21.00 Giuseppe Verdi: Rigoletto.

CETRTEK, 30. JULIJA: 8.05 Slovenske narodne pesmi. 10.15 Z domačimi opernimi odvodi. 11.15 Posor, nima prednosti! 12.15 KN — inž. Jeika Hočevar: Kako uničujemo krompirjevo cimo pred izkopom. 14.35 Naši poslušalci Cestitajo in pozdravljajo. 15.40 Valčki in polke iz salona. 17.05 Poletni spreهدи po glasbenih galerijah. 20.00 Cestitko večer domačih pesmi in popevk.

### Liga v malem nogometu je končana

Tudi zadnje koło je prineslo nekaj presečenj. Spomladanski prvak, ekipa Novega mesta, je presečljivo podigel Občini, ki si je s to zmagom občutno popravila na lestvici. Zadnji rezultati so bili naslednji: Občina: Straža 7:7, Iskra: Smiljev 0:3 p. f., IMV: Pionir 3:0 p. f., Smiljev: Student 3:0 p. f., Kremšen: Iskra 3:0 p. f., Smiljev: Občina 1:8, Otočec: Iskra 3:0 p. f., Občina: Novo mesto 4:3 in Mirna peč: IMV 1:0. Pionir je prešel na kasnejši termin.

LESTVICA:

Novo mesto	11	9	1	1	44:10	19
Otočec	11	8	3	0	49:14	19
Kremšen	11	8	2	1	36:11	18
Občina	11	7	1	3	45:33	15
Kandija	11	7	0	4	33:25	14
Mirna peč	10	5	2	3	26:14	12
Student	11	5	0	6	31:42	10
Strža	11	4	1	6	25:29	9
Iskra	11	3	0	8	11:48	6
Smiljev	10	3	0	7	16:56	6
IMV	11	2	0	9	16:29	4
Pionir	11	0	11	2	32	0

M. G.



KOMBINAT LESNE INDUSTRIJE

INLES  
RIBNICA

z obrati

V RIBNICI, KOČEVJU, PODPRESKI, LOSKEM POTOKU, SODRAZICI, DOLENJI VASI

proizvaja

ZAGAN LES VSEH VRST, SOLSKO IN PISARNIKO POHISTVO, STAVBNO IN FURNIRSKO EMBALAZO, GALANTERIJSKE IZDELKE ZA DOMACE IN TUJE TRŽISCE

DELOVNI KOLEKTIV CESTITA IN POZDRAVLJA ZA 22. JULIJ!

# V TEM TEDNU VAS ZANIMA

## Tedenški koledar

Cetrtiek, 23. julija — Branislav Patak, 24. julija — Kristina Sobota, 25. julija — Jakob Nedejja, 26. julija — Ana Ponederjeck, 27. julija — Sergej Torek, 28. julija — Zmago Sreda, 29. julija — Maria Cetrtiek, 30. julija — Miroslav

## ZAHVALA!

Ob prehrani izgubi naše drage mame

MARIJE CVITKOVIC

Iz Vel. Sel pri Adlešičih

so najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, nam naredili sožalje, z nami sočustvovati, ji pošljeno tolkito vencev in cvetja in jo spremili na zadnji pot. Zahvaljujemo se tudi predstavnikom kraljevnih in občinskih društveno-političnih organizacij iz Novega mesta in Črnomelja, občinski skupščini Črnomelj, kolektivoma Opokarne Zalog in KZ Črnomelj ter tov. Petku za poslovilne besede. Vsem iskrena hvala! Zajedno otroci z družinami.

## Preklic

Marija Bakšček iz Črnomeljje 13 preklicujem, kar sem rekla o Marjanu Jančarju iz Ormožnje 2, ker je nareščično.

## METOGLES

**PRODAM HISO** z nekaj zemljo in vinogradom na Pristavi St. 3 pri Dobravi, p. Podboče. Poizve se 1. in 2. avgusta 1964.

**PRODAM** malo posestvo s hišo in gospodarskim poslopjem v Calevcu. Naslov v upravi lista (440-64).

**PRODAM** kuhinjsko polnilstvo. Naslov v upravi lista (441-64).

**KUPIM** enodružinsko hišo ali stanovanje v Novem mestu ali bližnjem okolici. Ponudbe, pošljite upravi lista pod »Gospodinje«.

**PRODAM** kavč, kuhinjsko komodo, mizo in dva stola. Oddam tudi na obročno odplačevanje. Franc Ovčak, Gotna vas.

## KINO

Brežice: 24. in 25. 7. francoski barvni film »Privatno življenje«. 26. in 27. 7. italijanski barvni film »Trojanska vojna«. 26. in 29. 7. ruski film »Njih 13«.

Brod na Kolpi: 26. in 27. 7. francoski film »Prevarantiz«.

Črnomelj: 21. in 22. 7. angleški film »Gangsterje«. 24. in 26. 7. ameriški barvni film »Ponodni dobrodike«. 28. in 29. 7. jugoslovanski film »Spromenljivo poletje«.

Dol. Toplice: 25. in 26. 7. italijanski film »Sam iz Brooklynas«. 29. 7. mafinski film »Macario«.

Kostanjevica: 22. 7. sovjetski film »Aleksander Nevski«. 25. 7. nemški film »Zvezde«. 26. 7. italijanski film »Sas as asov«. 29. 7. francoski barvni film »Dvojni obraz«.

Metlika: 22. in 23. 7. jugoslovenski film »Safas«. 25. in 26. 7. ameriški film »Rio Bravo«. 27. in 28. 7. angleški film »Lice z znamenjem«. 29. in 30. 7. angleški film »Čas brez učnjenj«.

Mokronog: 22. in 23. 7. ameriški barvni film »Sestrelja velike ljubomis«. 29. in 30. 7. ameriški barvni film »Bernardines«.

Nova mesto-Krš: 22. in 23. 7. ameriški film »Zlati Cadillac«. 24. do 27. 7. španski barvni film »Moj poslednji tangos«. 28. in 29. 7. italijanski film »Lepi Antonios«.

Oslinica: 26. 7. nemški film »Pred sončnim zahodom«.

Predgrad: 26. 7. jugoslovanski barvni film »Reka amrtia«.

Kočevje — »Jadranc«: 22. in 23. 7. poljski barvni film »Křiščijan«. Od 24. do 26. 7. ameriški barvni film »Volim na povsi«. 27. in

## NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Letje: arnike, ranjaka, bele in rdeče deteljice, lipe, besga. Listje: smarnece, trptice, jetrnika, jagode, beladone, volode, dežnice.

Rastline: kravatega mlečka, nadine ramseje, grankice ramseje, vodne kreže, hrivske rese.

Korenine: arne modi, kompave, medvedovci, tao, valkega in malega divjega janča, beladone.

Sezme: jesenskega podleska.

Lahje: češuminovih palic in korenin, hrasta, kriblik.

ZVISALI SMO ODKUPNE CEKE: jesenskemu podlesku, listu žarnice, suhih borovnicam.

Vsa pojasnila dobite v poslovalnici GOSAD, Nova mesto, Škakova ulica 8.

ODKUPUJEMO s u h e 11 s 16-ko po izvišanih odkupnih cenah!

28. 7. angleški film »Tudi to je ljubezen«. 29. in 30. 7. italijanski film »Salvatore Giuliano«.

Ribnica: 25. in 26. 7. francoski film »Pogled z mostu«.

Sevnica: 25. in 26. 7. ameriški film »Gusars«.

Sodražica: 25. in 26. 7. ameriški film »Beg v verigah«.

Stara cerkev: 25. in 26. 7. sovjetski barvni film »Leto radosti«.

Straza: 25. in 26. 7. ruski film »Zorana ledina« — III. del.

Trehje: 25. in 26. 7. francoski film »Do zadnjega diha«. 29. 7. jugoslovanski barvni film »Stopnica hrobrosti«.

Videm-Dobrepolje: 22. 7. ruski film »Capajeva«. 25. in 26. 7. ameriški barvni film »Crni narednik«. 29. 7. jugoslovanski film »Ne ubijaj«.

desno roko; Drago Medic, sin koljarja iz Irče vasi, si je na stroju za skobljenje poškodoval palec leve roke; Slavko Komilanec, elektrontromter iz Zloganja, je padel z mopeda in si poškodoval glavo; Franc Lazar, delavec iz Cerovega Loga, je padel in si poškodoval levo roko; Ana Gliha, delavka iz Poljan, je padla z voza in si poškodovala desno roko; Jozeta Struna, hči posestnika iz Rebri, je padla z voza in si poškodovala desno roko.

Bo zdaj manj strahu pred škodo?

Skoraj ni bilo seje, da bi odborniki občinske skupščine v Trebnjem ne razpravljali o škodi, ki jo naredi divjad v okolici Dobrniča in drugih, zlasti suhokrajinskih predelih. Obravnave so bile burne tedaj, ko je šlo za nove obremenitve zasebnega kmetijskega sektorja. Posamezni odborniki so se zaskrbljeni spraševali, ali bodo oškodovanci v resnicni zmogli izpolniti nove dajatve.

Divjad je ponekod uničevala vse posevke in poljske pridele. Hudi časi so bili v bližnji preteklosti, pred kakšnim letom ali morda kaj več. Kmetovalci pa si niso vedeli kako pomagati. Ce so poklicali lovce, je bilo največkrat že prepozno. Ce so hoteli dobiti odškodnino, pa niso vedeli, kako naj ravna. Ko je prišla komisija, da bi škodo ocenila, pa ni imela kaj delati, ker so se posevki medtem že obrasli. O postopku, kako se pride do odškodnine, je pravzaprav malokdo vedel. Slabo so bili poučeni predvsem odborniki. Ni preostalo drugega, da o vprašanju spregovori skupščina. Na zadnji seji je bila naposled dana ustrezna obrazložitev z navodilom o postopku za prijavo in povrnitev odškodnine.

Diyad je ponekod uničevala vse posevke in poljske pridele. Hudi časi so bili v bližnji preteklosti, pred kakšnim letom ali morda kaj več. Kmetovalci pa si niso vedeli kako pomagati. Ce so poklicali lovce, je bilo največkrat že prepozno. Ce so hoteli dobiti odškodnino, pa niso vedeli, kako naj ravna. Ko je prišla komisija, da bi škodo ocenila, pa ni imela kaj delati, ker so se posevki medtem že obrasli. O postopku, kako se pride do odškodnine, je pravzaprav malokdo vedel. Slabo so bili poučeni predvsem odborniki. Ni preostalo drugega, da o vprašanju spregovori skupščina. Na zadnji seji je bila naposled dana ustrezna obrazložitev z navodilom o postopku za prijavo in povrnitev odškodnine.

Komisija za lovstvo in ribištvo pri svetu za kmetijstvo in gozdarstvo občinske skupščine je v navodilu omenila, da lahko dobi povrnjeno odškodnino vsak, kdor v roku in pravilno obvesti pristojne organe občinske skupščine. Za škodo, ki je lahko različnega izvora, je odgovorna predvsem lovska družina na določenem območju. Ta je odgovorna zlasti v primeru, če napravijo škodo na odprtih zemljiščih divjih prašiči in zaščiteni divjad. Posredno je lovska družina odgovorna, če napravijo škodo pri lovovi lovci sami, njihovi pomagači in psi. Kakor velja, da je treba poravnati odškodnino kmetovalcu, ki mu divjad dela škodo, tako velja tudi, da mora plačati odškodnino tisti, ki poškoduje divjad z malomarnim in nestrokovnim uporabljanjem agrokemičnih sredstev. Vse odškodninske spore rešuje sodišče.

Komisija za lovstvo in ribištvo pri svetu za kmetijstvo in gozdarstvo občinske skupščine je v navodilu omenila, da lahko dobi povrnjeno odškodnino vsak, kdor v roku in pravilno obvesti pristojne organe občinske skupščine. Za škodo, ki je lahko različnega izvora, je odgovorna predvsem lovska družina na določenem območju. Ta je odgovorna zlasti v primeru, če napravijo škodo na odprtih zemljiščih divjih prašiči in zaščiteni divjad. Posredno je lovska družina odgovorna, če napravijo škodo pri lovovi lovci sami, njihovi pomagači in psi. Kakor velja, da je treba poravnati odškodnino kmetovalcu, ki mu divjad dela škodo, tako velja tudi, da mora plačati odškodnino tisti, ki poškoduje divjad z malomarnim in nestrokovnim uporabljanjem agrokemičnih sredstev. Vse odškodninske spore rešuje sodišče.

S pomočjo navedene obrazložitve bodo kmetovalci odšle laže reševali svoje težave, ki jim jih povzroča divjad. Prav bi bilo, da bi v bodoče škodo preprečevali ali vsaj omejevali. To pa bi lahko dosegli, če bi se kmetovalci in lovske družine sporazumeli o medsebojnem sodelovanju.

## OBVESTILA

### Razpis javne dražbe

Obrotno komunalno podjetje Črnomelj prodaja na javni dražbi, ki bo 26. julija, Dieselov motor »Aranc, 4,5 KS, brezhiben. Do 10. ure imajo prednost kupci družbenega sektorja, kasneje pa tudi zaščitniki.

Razglas  
o javni razprodaji

Obveščamo vse interesarne, da bo v nedeljo, 26. julija 1964, ob 8. uri zjutraj na Vinici v prostorih Mizarske delavnice

JAVNA RAZPRODAJA

vseh osnovnih sredstev in celotnega inventarja Mizarske delavnice Vinica. Pri nakupu imajo prednost zastopniki podjetij, če teh ne bo, pa pridejo v pošte tudi zasebniki.

Za prilagoditev in vse informacije se obravljajo na pisarno krajnevega urada Vinica, telefon St. 4.

LIKVIDACIJSKA KOMISIJA  
MIZARSKE DELAVNICE  
VINICA

## GIBANJE PREBIVALSTVA

### MATCNI URAD NOVO MESTO

V času od 13. do 18. julija je bilo rojenih 12 dečkov in 11 dečkic.

Poročili so se: Vincenc Brajdč, delavec, in Zofka Brajdč, delavka, oba iz Zabjaka; Alojz Salmač, kmet iz Ostrca, in Ana Struna, gospodinja iz Soteske.

Umrl so: Katarina Bučar, gospodinja iz Drašča, 78 let; Marija Cvitkovič, gospodinja iz Vel. Sel., 59 let; France Okleščen, delavec z Verduna, 24 let.

## JZ novomeške narodništva

Pretekli teden so v novomeški porodniščini rodile: Marija Sandor iz Metlike — Marinka, Majda Kastelec iz Gotne vasi — Darka, Ljudmila Višček iz Cvibla — Marta, Jožeta Makšek iz Čeče vasi — Slavko, Martina Kobe s Krike — Franca, Angela Janeček iz Krškega — Vesna, Marija Jaklič iz Dolnej Straže — Slavka, Anica Gašperič iz Črnomelja — Igorja, Marija Jeler iz Sovnice — Marcela, Terenzija Junc iz Otočca — Antonca, Milka Bojanc iz Male Bučne vasi — Ladislava.

### KRONIKA + NESREC

Poročili so se: Vincenc Brajdč, delavec, in Zofka Brajdč, delavka, oba iz Zabjaka; Alojz Salmač, kmet iz Ostrca, in Ana Struna, gospodinja iz Soteske.

Umrl so: Katarina Bučar, gospodinja iz Drašča, 78 let; Marija Cvitkovič, gospodinja iz Vel. Sel., 59 let; France Okleščen, delavec z Verduna, 24 let.

Pretekli teden so se ponesrečili in izkali pomoč v novomeški bolnišnici: Ivana Grahek, gospodinja iz Rošanca, je padla in si izlomila levo nogo; Ana Skarja, posestnica iz Martinje vasi, je padla in si poškodovala roke; Matija Vidmar, posestnik iz Oskoršnice, je padel s kolosa in si izlomil desno nogo; Anton Pajk, profesor iz Maribora, si je na cirkularki poškodoval

vseh osnovnih sredstev in celotnega inventarja Mizarske delavnice Vinica. Pri nakupu imajo prednost zastopniki podjetij, če teh ne bo, pa pridejo v pošte tudi zasebniki.

Za prilagoditev in vse informacije se obravljajo na pisarno krajnevega urada Vinica, telefon St. 4.

LIKVIDACIJSKA KOMISIJA  
MIZARSKE DELAVNICE  
VINICA

KOMISIJA za štipendije pri SKUPŠČINI OBČINE METLIKA

razpisuje

v Studijskem letu 1964-65 naslednje nove

STIPENDIJE:

1 na ekonomski fakulteti

1 na pravni fakulteti

1 na administrativni šoli (dvo ali štiriletni)

3 na filozofski fakulteti ali pedagoški akademiji, in sicer na treh izmed naslednjih oddelkov: angleški in slovenski jezik (ali obratno); matematika ali fizika (ali obratno); tehnična vzgoja in fizika ali kemija; telesna vzgoja, glasba (tudi na srednji glasbeni šoli)

1 na srednji vzgojiteljski šoli

1 na pedagoški gimnaziji

Prošnje je treba vložiti pri tukajšnji komisiji za štipendije najpozneje do 10. avgusta, priložiti pa je treba potrdila o osebnih dohodkih staršev ali o premoženjskem stanju, prepis zadnjega sp